

Jó Pajtás

2020. II. 6.

74. évf., 4. szám

Itt a farsang, áll a bál!

Milyen a természeted?

A középkori börtönök világa

A múlt héten színházba látogattunk az osztályal. A darab néhány fiatalról szólt, akik keresték a helyüket a világban. A történet a nagyszüleink korában játszódott, ám a díszlet modernnek tűnt, a jelmezek pedig menő ruhadarabokból álltak. Még napok múlva is az előadásról beszélgettünk egymás között, és hirtelen mindannyian a színpadon képzeltek el a jövőnket. Minden este más bőrébe bújni igazán jó mulatság lehet. Egyik nap hercegnőként díszelegsz, máskor egy történelmi alak, egy híres tudós, esetleg egy táncosnő néz vissza rád a tükörből. Persze Hajni azonnal lehurrogta az ötletet, mert a nagynénje színházban dolgozik, és azt mesélte, hogy ott sem minden az, aminek látszik. Elég homályos ez a megfogalmazás, de végül is elismertük, hogy a folyamatos átváltozás kimeríti az embert.

Még az osztályfőnök is kiszúrta, hogy mennyire beleéltük magunkat a látottakba, ezért előállt egy ötlettel. Hamarosan itt az isko-

*Fladaró
Ancsi*

lai farsang, ahol a várva várt fánkevé verseny mellett a legötletesebb maskarákat is díjazták. Idén a 6. c-ben csavarunk egyet a vetélkedőn, és a magunk szórakoztatására változtatunk a játékszabályokon. Ezúttal nemcsak jelmezt öltünk magunkra, hanem egy napig úgy is viselkedünk, mint az általunk választott figura. Volt ám vihogás, miközben elképzeltük, hogyan hörög majd Robi zombiként, miként utánozza Ági a gésákat, vagy hogy fog Peti nyulat varázsolni egy kalapból mint bűvész.

Sokáig gondolkodtam azon, mi is lenne a megfelelő választás. Itt a vissza nem téró alkalom arra, hogy ha csak egy nap erejéig is, de kilépjek a megszokott kerékvágásból. Listát ír-

tam a kedvenc énekeseimről és a híres film-sztárokról, de közben hugi addig nyagगतott a babák teadélutánjával, hogy mérgemben ki-zártam őt a szobámból. A végén engem szid-tak le, ő pedig extra adag zserbót kapott fájdalomdíjjal, ezért úgy döntöttem, előre teszelem a szerepjátékot, és hétvégén újra ovis leszek. A család először nem értette, mi történik körül-löttük, de végül belementek a játékba, és két napon keresztül úgy bántak velem, mint az öt-évessemel. Az persze nekem sem jutott eszembe, hogy ebből kifolyólag lemondhatok a szombat délutáni korizásról a barátnőmmel, hogy nem használhatom a számítógépet, és hogy este 8-kor már ágyban lesz a helyem. Már megint tanultam valami fontosat. Bármennyire is jól hangzik, hogy másnak mutasd magad, mint aki vagy, a végén csakis pórul járhatsz, és még a nagy szokásos vasárnapi zsebpénzosztásáról is lemaradsz. Azt hiszem, ezen a farsangon inkább önmagamnak öltözöm.

Szavalásra fel!

Az Ürményházi Ifjúsági Klub és a Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete pályázatot hirdet a XI. evangélicációs szavalóversenyen való részvételre, amelyet 2020. április 18-án tartanak Ürményházán a Szent Anna templomban.

A résztvevők három korosztályban pályázhatnak:

- alsó tagozatos korcsoport: 1-4. osztály
- felső tagozatos korcsoport: 5-8. osztály
- középiskolások korcsoportja
- anyanyelvűpolók csoportja

Az evangélicációs szavalóverseny ökömenikus jellegű, amelyre iskolák, művelődési egyesületek, gyülekezetek, cserkészcsapatok, hittan csoportok jelentkezését várjuk - korcsoportonként egy-egy szavalóval.

A szavalóversenyre magyar költők vallásos, hithez kötődő, 3-4 percnél nem hosszabb verseivel várjuk a pályázókat.

A benevezéseket a képviselt szervezet, a felkészítő és a fellépő nevével és korcsoportjának, valamint a vers szerzőjének és címének megjelölésével 2020. április 10-ig várjuk a következő címre:

Ürményházi Ifjúsági Klub
26363 Ürményháza
Dózsa György utca 94.
Drótposta:
violalujza54@gmail.com és
violam29@freemail.hu

EZTFILÓZDKI

A boldogság

„...a boldogság nem mondható lelki alkatnak: ilyenformán az az ember is a boldogság birtokában lehetne, aki esetleg az egész életét átaludná, s mintegy a növények életét élne.”

(Arisztotelész)

Az ókori gondolkodók számára a boldogság nem egy hangulatot, kellemes érzést jelentett, sokkal inkább cselekvések révén elérhető életcélként fogták fel. Arisztotelész is így gondolkodott, számára az elmélkedés, az embert sajátossá tevő észbeli tevékenység a legkiválóbb életcél.

A gondolkodást ritkán kapcsoljuk össze a boldogság fogalmával. Pedig a megértés pillanatai sokunk számára összefüggnek valamiféle boldogsággal: amikor megfejtesz egy logikai problémát, megtalálsz egy ellentmondást egy cikkben, kitalálsz egy jó érvt az álláspontod igazolására, vagy csak megértesz egy viccet. Gondolkodsz, és ez boldoggá tesz.

Számodra mit jelent a boldogság?

Tóth Tamara

Joan Miró: A Nap

Szülőföld és anyanyelv

A zentai Petőfi Sándor Általános Iskola tanulói negyedik alkalommal vettek részt a magyar kultúra napja alkalmából meghirdetett Kárpát-medencei esszéíró pályázaton, ennek a pályázatnak a lezárására és ünnepélyes eredményhirdetésére került sor január végén Budapesten, a Duna Palota Magyarság Házában.

Főleg Felvidékről, Magyarországról és Vajdaságból küldtek pályamunkákat, de Erdélyből és Kárpátaljáról is érkeztek írások, és örömminkre szolgál, hogy vajdasági, köztük zentai gyerekeket is díjaztak.

Ebben a tanévben a zentai Petőfi Sándor iskola hatodik, hetedik és nyolcadik osztályos tanulói vettek részt a pályázaton. Kilenc tanuló munkáját juttattuk el a felhívásra, s öt tanulót külön jutalmazta a bírálóbizottság. 1. díjat érdemelt ki **Budai Péter** hatodik osztályos tanuló, második díjas lett **Katona Noémi** hatodik és **Patócs Petra** hetedik osztályos tanuló, harmadik díjat kapott **Török Ákos** hetedik osztályos diák, és különdíjas lett **Nagy Abonyi Gábor** végzős tanuló. Dicséretet kapott: **Kis Jovák Luca**, **Szarika Kitti** és **Pócs Olivér**.

Minden évben több témát jelölnek ki a pályázati írók, s a fiatalok tetszés szerint választhatnak.

Ezúttal is lehetett papírra vetni gondolatokat a szülőföldről, az otthon világról, a megmaradásról, írhattak az összetartozásról is, mivel a 2020-as év az összetartozás éve. Régi mesterségekkel is lehetett foglalkozni, azzal, hogy milyen kihálófélben levő mesterségek léteznek, családi történeteket is feleleveníthettek a fiatalok. Újításként leírhatták a tábori élményeiket, a Rákóczi Szövetség diákutaztatási programjának keretében és a Határtalanul programban megvalósult utazásaikat is összefoglalhatták a gyerekek. A zentai diákok egy része, akiknek díjnyertes pályamunkájuk van, az itthoni, vajdasági világot, a szülőföldet örökölték meg írásukban, ehhez kapcsolódott az anyanyelv szerepe, s hogy miért fontos számukra az anyanyelven való tanulás.

Ketten nagyszüleiket, szüleiket meséltették arról, hogy milyen volt régen az élet, hogyan éltek 30-40-50 évvel ezelőtt az emberek. A családi történeteken keresztül képet kaptunk pl. két mesterségről is. Hiteles adatközlőkön keresztül teljesebb képet tudtak kialakítani a gyerekek, és ezeket az elbeszéléseket, történeteket rögzítették írásaikban. Egy tanuló az egyik tanulmányi kirándulást örököltette meg, amelyet pályázat útján, a Rákóczi Szövetség segítségével valósítottunk meg. Komoly előkészületet kívánt mindegyik téma, sőt kisebb kutatómunkát is kellett végezniük a diákoknak, mivel a szülőföld kapcsán a vajdasági értékeket és nevezetességeket is be lehetett mutatni.

Az általános iskolás korcsoportban még Kanizsáról küldtek pályamunkát, valamint Kúláról. **Nagy Karolina** kúlai diáklány a korcsoportjában a kiemelt első díjat érdemelte ki írásával. A középiskolások kategóriájában főleg a topolyaiakat díjazták.

Ezek a tanulók más tanulmányi versenyeken is helytállnak és eredményesek, van, aki pl. a történelmet, biológiát vagy földrajzot különösen kedveli, ezeket a tárgyakat jól össze lehet kapcsolni az anyanyelvi tárggyal, s ezáltal a műveltségi szintjük is magasabb lesz. A nyolcadikos tanulón kívül – aki most már a kísérettségire és felvételire összpontosít – a többiek más jellegű versenyekre, vetélkedőkre is készülnek magyar nyelvből. Előttünk van még a helyesírási és a nyelvtanverseny, a Kárpát-medencei Hungarikum vetélkedő, az ópusztaszeri honismereti vetélkedő, szavalóversenyek...

Gyakran nem is az a lényeg, hogy versenyszerűen foglalkozzanak a nyelvtannal, helyesírással, irodalommal. Célunk, hogy érdekelje őket az anyanyelvi tantárgy és hogy tiszteljék anyanyelvüket.

Kormányos K. Gyöngyi

Than Károly kezdte, mi folytatjuk

Than Károly (1834–1908) óbecsei születésű kémikus, a budapesti tudományegyetem egykori kémiatanára, a Magyar Tudományos Akadémia tagja, királyi tanácsos, a magyar főrendiház tagja volt. Tizennégy éves korában részt vett az 1848–49-es szabadságharcban, később gyógyszerészi pályára lépett. Tanulmányait Bécsben végezte, 1858-ban lett a kémia doktora. Igazi iskolateremtő tudós volt, életét a közoktatásnak, a közművelődésnek és a tudományos munkának szentelte. 1895-ben elindította a Magyar Kémiai Folyóiratot, és elévülhetetlen érdemeket szerzett az első Magyar Gyógyszerkönyv (Pharmacopoea Hungarica, 1871) kidolgozásában is. A Kémiai Intézet alapítója és vezetője volt, nevéhez kötődik az analitikai mérőoldat faktorbeállító anyagának, a kálium-bikarbonátnak és kálium-bijodátnak (az úgynevezett Than-sónak) a bevezetése, de közegészségi tekintetben is igen fontos munkát végzett.

Than Károly kezdte, mi folytatjuk címmel tehetséggondozó program indult általános iskolások számára az óbecsei Than Emlékházban. A 10 műhelymunkából álló sorozat a kémia, a gyógyszerészet és a gyógynövények izgalmas világába enged betekintést. Az első műhelymunka keretében a tanulók **Pivnički Kúti Kornélia** gyógyszerész vezetésével ajakápoló balzsamot készítettek. Az összetevők kimérésétől a csomagolásig minden műveletet maguk végeztek, így betekintést nyerhettek a gyógyszerészek munkájába, megismerkedtek néhány eszközzel és munkaszabállyal.

– A Than Fivérek Értelmiségi Kör harmadik alkalommal szervezte meg a Nemzeti Tehetség Program keretében a Than Károly kezdte, mi folytatjuk című műhelymunka-sorozatot. Olyan tanulók vehetnek részt, akik érdeklődést mutatnak a természettudományok, főleg a kémia és a biológia iránt. A foglalkozások során a frontális előadások mellett a tanulók lehetőséget kapnak a gyakorlatok önálló elvégzésére, a megtapasztalás, a felfedezés pedig élményszerű ismeretszerzést tesz lehetővé számukra. 13 tehetséges általános iskolásnak adunk lehetőséget, hogy a kémia, gyógyszerészet és gyógynövények terén műhelyekben gyarapíthassák tudásukat. Egy napos kirándulást is szervezünk a padéi Menta üzembe – mondta **Székreny Anetta**, a Than Emlékház munkatársa.

Mind a négy óbecsei általános iskolából érkeztek hatodikos és hetedikos diákok. A Petőfi Sándor iskolából **Koncz Antónió**, **Horváth Zsaklin**, **Szummer Nikolett** és **Pekár Dijana**, a Samu Mihály iskolából **Lakatos Krisztofer**, **Szabó Ágnes** és **Hajdú Viktória**, a Sever Đurkić iskolából **Molnár Zalán**, **Radics Orsolya** és **Erdélyi Nikolett**, a Zdravko Gložanski iskolából **Szél Adrián**, **Zsivkovity Máté** és **Nagy Endre**.

Megkérdeztük őket, miért jelentkeztek a gyógyszerészeti műhelymunkára, mi mindent tanultak meg, hogyan érezték magukat?

A Zdravko Gložanski iskola csapata

Krisztofer: Engem érdekel a biológia, és azért jöttem, hogy még többet megtanuljak, hogy majd segíteni tudjak az embereken. A gyógyszerészet is megtetszett, az is lehet, hogy gyógyszerészeti középiskolába megyek.

Ágnes: A biológiatanár, Horák Kornél ismertette, hogy mi mindent lehet majd csinálni év végéig. Elmondta, hogy gyógynövényekről is tanulunk, lesznek kísérletek kémiából. Ő ajánlotta, hogy jöjjenek. Különben szeretem a kémiát, biológiát. Hát ezért jelentkeztem. Ez a mostani foglalkozás, a gyógyszerészet is nagyon érdekes volt, tetszett, hogy megtanultuk precíz mérlegesen mérni az anyagokat, melyekből a balzsamot készítettük.

Viktória: Engem is nagyon érdekel a gyógyszerészet. Tetszett, hogy természetes alapanya-

gokból készítettük az ajakápoló balzsamot. Egy edénybe tettünk kókuszolajat, kakaóvaját, cetáceumot, parafint, vazelint és méhviaszt. Ezt 60-70 fokra fölmelegítettük, majd lehűtöttük, kikevertük, kis tégelyekbe raktuk...

Máté: Minket az oszi, Kucsera Ella értesített, de én már tudtam erről a műhelymunkáról, a középiskolás testvérem mesélte, hogy nagyon jó, sok mindent meg lehet tanulni. Sok barátommal találkoztam, jó volt a társaság. Különösen a kémiai kísérletek vonzanak, a közeljövőben ilyenek is lesznek. A balzsamkészítésnél mi hárman alkottunk egy csapatot. Fehér köpenyt is kaptunk, igazi kísérletezők voltunk.

Adrián: Mikor az oszi kérdezte, ki szeretne menni, én mindjárt jelentkeztem. Csapatban dolgoztunk. Tetszett, hogy szinte mindenkit ismertem. Ezentúl minden foglalkozásra megyünk. A következő február elsején lesz.

Endre: Engem a tőri mellett különösen a fizika, a kémia és a biológia érdekel. Felosztottuk a munkát, egyikünk mérte az anyagokat, a másikunk keverte, rezson melegítettük, majd hűtöttük egy edényben. Amikor kihűlt, megszilárdult, és beleraktuk kis műanyag tégelyekbe. Minden csoport 15-öt készített, kettőt-kettőt haza is vihetünk, a többi majd megy az év végi kiállításra.

Antónió: Azért jöttem, mert érdekel a biológia, a kémia és a kísérletezés. Herbáriumot is készítettünk majd. Év végén tanulmányi kirándulásra megyünk Padéra, a Menta gyárba.

A műhelymunka-sorozat támogatója a magyarországi Emberi Erőforrások Minisztériuma és az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő.

Kis tégelyekbe rakták a balzsamot

Mi fán terem a könyvkötészet?

A topolyai Juhász Erzsébet Könyvtár padlástermében a gyerekek egy újabb Mi fán terem? foglalkozáson vettek részt, melynek témája a könyvkötészet volt. A foglalkozást Gyurik Melinda vezette.

T. O.

Fotó: Juhász Erzsébet
Könyvtár

A Szófiában meghirdetett nemzetközi rajzpályázaton, amelyre a világ 60 országából összesen 7765 alkotás érkezett, a szabadkai EmArt Képzőművészeti Műhely növendéke, **Nosković Lejla** különdíjas lett. Alkotása helyet kapott az impozáns katalógusban is.

Táncos tornaóra

Az egyik fiúosztálytársam anyukája tartotta a legutóbbi tornaórát. Néppenére táncoltunk kendővel, bottal és hulahoppkarikával. Én nagyon élveztem. Szeretném, ha lenne még ilyen tornaóra.

Varga Polyák Boglárka

Beni anyukája tartotta a legutóbbi tornaórát. Szórakoztunk. Pörgettük a karikát, a kendővel táncoltunk, botos gyakorlatot is csináltunk. Nagyon tetszett minden. Beni anyukája jó tornatanár lenne.

Perlaki Noel, 2. c osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

LEXIKON

Nevem: Varga Donatella
 Melyik suliba, osztályba járok: Csáki Lajos iskola, 7. osztály, Topolya
 Kedvenc tantárgyam: rajz
 Kedvenc tanárom: Sára Nikolović
 Kedvenc együttesem: Tolvai Renáta
 Kedvenc énekesem: Radics Gigi
 Kedvenc filmem, sorozatom: Bűbájós boszorkák
 Melyik filmben játszánám a főszerepet: Árva angyal
 Kedvenc insta-profilom: Sain Adrianna
 Kedvenc influenszerem: Tóth Gabi
 Kedvenc hangulatjелем 🤪
 Kedvenc számítógépes játékomban: subway surf
 Hobbim: kidobócska
 Kedvenc étel, italom: törött krumpli és sült comb, Coca-Cola
 Kedvenc állatom: cica

Nevem: Juhász Tünde
 Becenevem: Tündi
 Melyik suliba, osztályba járok: Ivo Andrić iskola, 7. osztály, Budiszava
 Kedvenc tantárgyam: matek, magyar
 Kedvenc tanárom: Répási Zsuzsanna
 Kedvenc könyvem: Geronimo Stilton
 Kedvenc együttesem: ByeAlex és a Slepp
 Kedvenc énekesem: Manuel
 Kedvenc zeneszámom: Merülök
 Kedvenc filmem, sorozatom: Szemfényvesztők
 Melyik filmben játszánám a főszerepet: Reszkettesek, betörők
 Kedvenc insta-profilom: maskiceshop (Kövessetek engem is: tunde_j07)
 Kedvenc influenszerem: Dove Cameron, Nivea
 Kedvenc számítógépes játékomban: Nem szoktam számítógépen játszani
 Hobbim: Rajzolás
 Kedvenc étel, italom: Spagetti, Coca-Cola
 Kedvenc állatom: panda
 Kedvenc oldalam a Jó Pajtásban: Bizalmas sorok, Tiniturmix

Nevem: Szabó Szintia
 Becenevem: Szinti
 Melyik suliba, osztályba járok: Csáki Lajos Általános Iskola, 7. c osztály, Topolya
 Kedvenc tantárgyam: magyar, matek, rajz, torna
 Kedvenc tanárom: van néhány, de ha külön kedvenc tanárt kellene mondani, akkor szerintem a biosztanár
 Kedvenc könyvem: A művészeti anatómia alapismeretei
 Kedvenc együttesem: nincs
 Kedvenc énekesem: Trevor Daniel
 Kedvenc zeneszámom: Trevor Daniel - Falling
 Kedvenc filmem, sorozatom: Életrevalók
 Melyik filmben játszánám a főszerepet: Step up
 Kedvenc insta-profilom: _beled_estem_3
 Kedvenc influenszerem: egy YouTube-videós, csatornájának a neve Sikerre Hangolva. Egy csomó olyan dolgot mesél, amit ha beépítesz a mindennapjaidba, garantált a pozitív irányba való változás.

Kedvenc hangulatjелем: 😂😂😂🍷

Kedvenc számítógépes játékomban: nincs
 Hobbim: rajzolás, néptáncolás
 Kedvenc étel, italom: palacsinta, forrócsoki
 Kedvenc állatom: kutya
 Kedvenc oldalam a Jó Pajtásban: Kedvenc oldalam nincs, az egész szeretem, ahogy van.

Na és a szerelem: egyelőre nem volt szerencsém megélni. De az tuti, hogy egy csodálatos érzés, amikor azzal lehetsz, akit szeretsz, és ő viszontszeret, feltételek nélkül.
 Kibe estem bele: még senkibe, de egyszer úgyis lesz egy szerencsés kiválasztott.

Lexikon

Te is benne szeretnél lenni az újságban? Semmi akadály: küldj magadról tudnivalókat Lexikonunkba! Küldj egy fotót magadról, és válaszolj az alábbi kérdésekre:

Nevem:
 Becenevem:
 Melyik suliba, osztályba járok:
 Kedvenc tantárgyam:
 Kedvenc tanárom:
 Kedvenc könyvem:
 Kedvenc együttesem:
 Kedvenc énekesem:
 Kedvenc zeneszámom:
 Kedvenc filmem, sorozatom:

Melyik filmben játszánám a főszerepet:
 Kedvenc Insta-profilom:
 Kedvenc influenszerem:
 Kedvenc hangulatjелем:
 Kedvenc számítógépes játékomban:
 Hobbim:
 Kedvenc étel, italom:
 Kedvenc állatom:
 Kedvenc oldalam a Jó Pajtásban:
 Na és a szerelem?:

Vigyázz! (Szinte) az összes kérdésre kötelező a válasz 😊. Persze, csakis rajtad múlik, mennyit engedsz felfedni magadról!

Talákoztam Toldi Miklóssal

A nyáron apával a határban vágtuk a búzát. Erősen tűzött a nap, nagyon meleg volt.

A közeli erdő szélén egy lóra lettem figyelmes. Nagy nyugodtan legelt. Közelebb mentem, hogy lássam, kié lehet. Egy erős ember üldögélt egy vén diófa alatt.

– Hát te ki vagy, öcsém? – kérdezte mély hangon tőlem.

Megszéppen válaszoltam. Ő is bemutatkozott. Kiderült, hogy Toldi Miklóshoz van szerencsém. Elmondta, hogy csatába készül. Egy cseh vítézzel szál harcba. Megkérdezte, hogy szeretnék-e vele tartani. Szívesen mondtam neki igent. Felpattantam mellé a lovára, és csak úgy porolt utánunk az út.

Nemsokára a Duna partjára értünk. Miklós sikeresen megvívta a csatát, én pedig nagyon szurkoltam neki.

Bence a lovával hazahozott a csata helyszínéről. Sötétedésre értünk haza. Apáék már nagyban kerestek. Elmeséltem nekik a napomat, de ők nem hittek nekem. De ez bizony úgy történt, persze csak álmomban.

Juhász Attila, 6. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye

Reggel otthon

Reggel nagyon nehezen ébredek. Szeretem azokat a reggeleket, amikor anya nem ébreszt fel.

Szeretek sokáig lustálkodni. Pizsamában fogat mosok, megmosdok és megfésülködöm. Addigra anya elkészíti a reggelit. Mindannyian megreggelizünk, és mindenki megy a dolgára. Én bemegyek a szobámba kicsit tévét nézni és egy kicsit még lustálkodni. Amikor anya szól, akkor felöltözöm, és nekiülök tanulni. Mire megtanulok, addigra lassan az ebéd is készen lesz.

Hát nekem így múlik el egy reggelem, amikor nem kell iskolába mennem. Ezeket a reggeleket nagyon szeretem.

Takács Blanka, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyararkanizsa

A piacon

Amikor beért a terembe a tanító néni, azt mondta nekünk, hogy gyerekek, vegyétek a kabátotokat, megyünk a piacra! Ennek nagyon örültünk. Ez karácsony előtt volt.

Amikor elindultunk, sokat nézelődtünk. Gyorsan odaértünk. A tanító néni vett néhány almát és gumicukrot is. Nekem nagyon tetszett, hogy az egész piac karácsonyi hangulatban volt. Láttam nagyon szép adventi koszorúkat, sok-sok szaloncukrot, mikulásvirágot és karácsonyi égőket is. Eszembe jutott, hogy nemsokára itt a kedvenc ünnepem. A piacon mind egyik sorba bementünk, sok érdekes dolgot árultak. Még egy kicsit nézelődtünk, és jöttünk is vissza az iskolába. Kezet mostunk, majd megettük az almát és a gumicukrot.

Ez a nap a piacon nagyon jó volt, jól éreztük magunkat. Remélem, máskor is elmegyünk.

Máté Kristóf, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyararkanizsa

Egy levél mesélte

Amikor még kicsi levél voltam, minden reggel a napsugár meleg simogatására ébredtem. Mivel én egy almafa levele vagyok, tavasszal gyönyörű virágok vettek körül. Méhek hangos zümmögését hallgattam, és azok a színes pillangók, őket szerettem a legjobban. Sok állatot nyuszit, őzikét, verebet és még rengeteg más élőlényt megismertem. Megéltem boldog, de szomorú napokat is. Esténként a csodás aranyló naplementét, valamint a tündöklő holdfényt is a csillagos égen. Egyik nagy félelmem kísértett, hogy jönnek a favágók és kivágják a gyümölcsös fáit. Szerencsére ez nem történt meg életemben. Mellettem csüngött még két másik levél, ők voltak a testvéreim. Nem szerettem az embereket, viszont páran közülük sosem bántottak minket. Már ősze vége felé járt az idő, éreztem, hogy közeleg a vég számomra. Visszaemlékeztem, hogy rengeteg emlékezetes pillanatot éltem át. Próbáltam kihasználni életem utolsó pár napját. Amikor már ilyen barna és száraz a levél, csak arra emlékszik, ami fél éve történt, de arra már nem, amit két nappal ezelőtt élt át.

Eljött a nap, amikor lehullottam, ez volt életem utolsó és legszebb napja.

Varga Villó, 4. osztály, Miroslav Antić iskola, Palics

Őszi séta a nagymamával

Kiskoromban kifejezetten sokat voltam nagymamáékkal. Sokat sétáltunk, sokat neveltünk, napról-napra egyre több élménnyel gazdagodtunk. Most is egy kiskori emlékem szeretném leírni, már amire emlékszem belőle.

Lássuk csak! Egy őszi hajú néni sétál mellettem, a nagyim. Most éppen határtalanul boldog, nevet valamin, mint mindig. Tudni kell róla, hogy ő a világ legpozitívabb embere, aki amikor csak teheti, mosolyog. Minden nevet. Nem azért, mert elvárják tőle, hanem azért, mert egyszerűen nevetnie kell.

Még mindig nevet – most már tudom is, hogy min. Az én akcióm kacsag. Hogy mi is volt az én kis akcióm? Régebben minden ősszel, amint megláttam egy nagy kupac avart, muszáj volt beleugranom. Most, hogy így visszagondolkodok, gyönyörű volt a táj. A fák itt-ott kopaszodtak, alattuk levelek tornyosultak egy kupacba seperve. A lábunk alatt csak úgy ropogott a színes levelek tömkelege. A nap gyéren világította be az egyébként sötét utcákat. Egyszerűen csodaszép volt. Az emberek csak úgy jöttek-mentek. Ilyenkor mindig nagyobb a forgalom, mert mindenki csodálni akarja a természetet. Néha egy-egy madárraj repül el fejük felett, ami azt jelenti, valóban itt az ősz. Ilyenkor mindig megfogalmazódik bennem valami, amit nem értek.

– Mama, hova mennek a gólyák? – tettem fel kérdésem nagymamának, aki először csodálkozva, később pedig mosolyogva nézett rám.

– Hát nem tudod? Ilyenkor mindig melegebb tájakra vándorolnak, hogy ne fagyjanak meg, és hogy legyen elegendő élelmük. Ezt leírja a Zabhegyezőben is az író.

– Mi az a Zabhegyező? – néztem rá csodálkozva.

– Nem Zabhegyező, hanem Zabhegyező, te kis butus! Egy könyv, ami egyelőre még nem neked való – mondta nagyokat kacagva.

– Hogy lehet az, hogy nem neked való? – néztem rá szomorúan, de ő csak megrázta a fejét, és tovább húzott maga után.

Tovább agyaltam, megfeledkezve a nem neked való könyvről. Na jó, minden rendben van addig, hogy melegebb tájakra mennek. Ezt értem. De az hol van? Talán a világ másik felében? Azon az „A” betűs kontinensen. Hogy is hívják...? Amit az a kacska fedezett fel a mesében... Amerika! Hát persze! – gondoltam magamban.

Már régóta sétáltunk, amikor megláttunk egy hatalmas nagy fát, amiről gesztenyék potyogtak. Természetesen rögtön kaptam az alkalmon, és az összes zsebem megtöltöttem gesztenyével. Végre zsákmányolhattam is valamit a séta során. Viszont valami még mindig fúrta az oldalam. A kíváncsiság...

– A madarak Amerikába repülnek? – kérdezősködtem, mire az én nagyanyám természetesen ismét felnevetett.

– Igen, ha minden igaz, akkor valami tóhoz – válaszolt.

– A világ összes madara? – néztem rá csodálkozva, mire ő tettetett értetlenséggel az arcán nézett maga elé.

– Ezt nem tudhatom – kuncogott magában.

Sebők Norina, 4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Zenta

Mivel már kezdett sötétedni, hazafelé vettük az irányt. Még most is emlékszem arra, mennyit neveltünk azon az úton, pedig legalább hat éve történetelt. Ez az egyik legkedvesebb emlékem.

Bleszák Zoé, 7. osztály, Id. Kovács Gyula iskola, Bácskossuthfalva

Könyvismertető

Ez a könyv talán nehezen érthető, de egy gyönyörű elbeszélő költemény.

Arany János írta 1846-ban a Kisfaludy Társaság pályázatára. Alapul vette Petőfi Sándor János vitéz című költeményét és a Toldi-mondát. Egy nagyon izgalmas, szép kalandokkal teli elbeszélő költeményt sikerült írnia. Valós személyről, egy 14. században élt ifjúról szólt. Eleinte nehezen érthető, de ha még egyszer átolvassuk, vagy egy kicsit elgondolkodunk rajta, egy tökéletesen érthető, izgalmas történet kerül a szemünk elé. Arany János költői képekkel teszi még varázslatosabbá és sejtelmesebbé a könyvet. Toldi Miklósnak rengeteg kalandban van része. Veszekedések, emberölés, bujdosás, csaták és hazugságok. Ez a könyv eljutott Petőfi Sándorhoz is, akinek nagyon megtetszett. Elkezdtek levelezgetni, és idővel jó barátokká váltak. A könyv röviden arról szól, hogy Toldi Miklós emberölés miatt bujdosni kezd, majd végül felmegy Budára, ahol megvív egy cseh vitézzel, végül ő győzedelmeskedik, és beáll a királyhoz katonának. Mindezt Arany olyan gyönyörűen megfogalmazta, ráadásul verses formában, hogy ennél szebben talán nem is lehetne.

Mindenki figyelmébe ajánlom a könyvet, ugyanis, ha rászánjuk magunkat, hogy elolvassuk, a szókincsünk, a tudásunk és a lelkünk is gazdagodhat.

Nagy Viola, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Szurkoltam a futballmérkőzésen

Egy nap hozzám is elért a hír, hogy Arsenal–Róma mérkőzés lesz Londonban. Gondolkodás nélkül jegyet vásároltam, és tükön ölvé vártam a nagy napot. Az idő lassan telt, hisz a nap minden percében a mérkőzés volt, ami nem hagyott gondolkodni, aludni, de még ellazulni sem. Végre letelt a hosszú, unalmas hónap!

Bepakoltam a bőröndömbe három napra elegendő holmit, hisz ha már Londonba megyek, nem jöhetnek úgy haza, hogy nem néztem meg a várost. Repülőre szálltam. Az út, mondhatom, elég érdekes volt, hisz a kilátás a gépből lélegzetelállító, a családommal pedig jókat nevetgeltünk. Hamarosan megérkeztünk. Leszálltunk a gépről, és a stadion felé vettük az irányt. Kezdsére oda is értünk, de még mielőtt beültünk volna a helyünkre, a stadion egyik üzletében Arsenal-dresszt és egy sálát szereztem be. A helyünkre alig tudtunk elérni, annyi néző, szurkoló volt. Tele volt a csarnok. Amikor véglegesen elfoglaltuk a helyünket, kissé megszeppenve, de hatalmas izgalommal vártuk, hogy elkezdődjön végre a mérkőzés. A

Huszák Anikó, 4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Zenta

rendre lovasrendőrök felügyeltek. Nem kellett sokat várni, végre elkezdődött a meccs!

Mondanom sem kell, nem sokáig tudtunk ülve maradni, szinte teljesen berekedtünk, elment a hangunk a szurkolás hevében. Végigizgultuk az egésztestet, hatalmas stressz alatt voltunk, de végül az Arsenal 2:0-ra megnyerte a feledhetetlen meccset.

A mérkőzés után még megnéztük a várost, és a nap végén hazafelé vettük az irányt.

Tóth Fanni, 7. osztály, Id. Kovács Gyula iskola, Bácskossuthfalva

Volt egyszer

*Volt egyszer egy Ford Mustang,
V-8-as motorral futott ám,
10 sebességű automata
Hajtja meg az abroncsokat.*

*Volt egyszer egy Bugatti,
490-nel futott itt,
Lerepült a kereke,
Beleszállt a gödörbe.*

*Volt egyszer egy Porsche,
Nekiment a falnak, mondd te!!!
Mi lett belőle? Por se!!!*

*Volt egyszer egy Dacia,
Bekergetett a pánikba,
Addig meg nem nyugodtam,
Míg el nem adtam egy bácsinak.*

*Volt egyszer egy Corvette
Ötszázhetvenkettes,
Volt benne pár száz lóerő,
El is szaladt az össze,
Csak a karosszéria maradt egyben.*

**Horvát Dániel, 6. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

Álmomban

Álmomban volt egy kecske. Szerette a túrót. A kecsketúrót, mert az finom. Tüskés Feri egy tüskés ember. Tüskés Feri (hívjuk csak Ferinek) egyszer megette a kecske túróját. A kecske nagyon mérges lett, és elkezdte kergetni Ferit. Feri csak futott, ahogy a lába bírta. Egyszer csak elfáradt, de a kecske még bírta, és Ferit sajnos azóta sem látták.

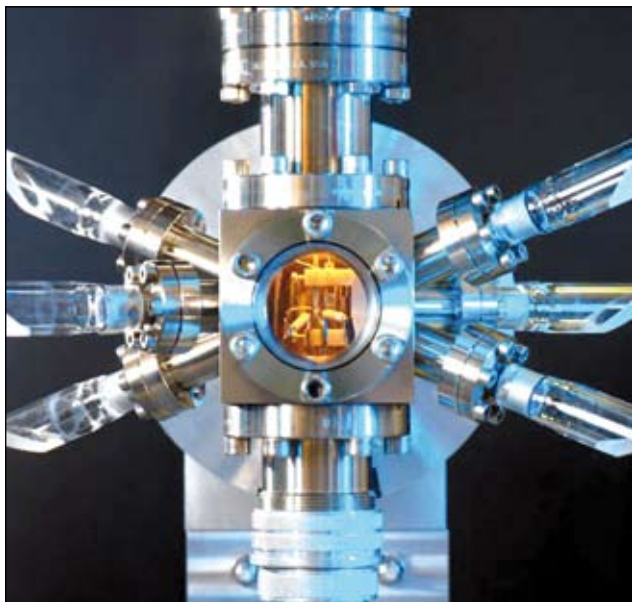
Itt jövök én egy lapáttal. Lapátolom a sódert, egyszer csak egy kapu nyílik a sóderben, és beleesek. A kapu túloldalán egy különös világ volt. Abban a világban minden cukorkából volt. Sétálgattam, amikor egy fehér, hosszú vonalat láttam. A fehér, hosszú vonal mögött egy sós világ volt, mintha elválasztották volna két felé. A sós része tele volt csipsszel és sok sós étellel. Én inkább a sós felén maradtam, mert azt jobban szerettem. Sétálok össze-vissza, közben eszem a sok ételt. Egyszer csak arra lettem figyelmes, hogy egy kecske túrót eszik. Közzelebb mentem, és meg akartam simogatni, mert olyan cucci volt. Viszont csak addig volt cucci, míg meg nem támadott. Futottam, amerre a szemem látott. Már a cukorkavilágban voltam, de szerencsére találtam egy cukormászókát, amire felmáztam, így megmenekültem. Dehogyan menekültem meg, mert a kecske csak úgy simán felmászott a mázókára... Leugrottam a mázókáról, és pont ott nyílt ki a kapu, ami visszavitt a saját világomba.

Végül felébredtem, és rájöttem, hogy ez egy álom volt. Csak azt nem értettem, hogy miért volt az ágyam mellett egy kapu, ami átvisz a cukorka és sós ételek világába.

Holló Balázs, 6. osztály, Id. Kovács Gyula iskola, Bácskossuthfalva

Atombiztos

Az atomóra a világ egyik legpontosabb időmérő eszköze

Atomórának olyan típusú órát nevezünk, amelyben atomok rezgésszámát használják fel egy pontos frekvencia előállítására.

A frekvenciát számlálóba vezetik, amely másodpercet és abból származtatott nagyobb időegységeket mutat. Atomórákkal már a XX. század elején kísérleteztek. Az első, cézium-133 atommal működő atomórát 1955-ben Louis Essen építette meg Angliában, a Nemzeti Fizikai Laboratóriumban. Ezek után fogadták el nemzetközi egyetértéssel az atomóra által előállított másodpercet, mint a másodperc meghatározását. Egy szabványos atomóra élettartama fontos gyakorlati kérdés. A mai rubídiumcső legalább 10 évig használható, és minimálisnak mondható összegbe kerül.

A hétköznapi életben használt, rádióvezérelt órákat néha atomóra névvel is illetik. Ez azonban kicsit pontatlan kifejezés, ugyanis ezek az órák nem maguk állítják elő a pontos időt, csupán rádióhullámok útján veszik az atomórák által előállított jelet. Annyiban jogos a megnevezés, hogy ha a vétel naponta megtörténik, akkor az ilyen óra pontossága sokkal jobb a többi órához viszonyítva.

Louis Essen angol fizikus egész pályafutását a Nemzeti Fizikai Laboratóriumban töltötte. 1950-ben ő mérte meg – üvegezonátor segítségével – a fény sebességét minden addigi értéknél pontosabban. 1957-ben fogadták el hivatalosan, 1983-ban pedig a pontosított értéket. Einstein relativitáselméletét többször is bírálta írásaiban.

Elektronikus orr

Különleges érzékelőt, úgynevezett „elektronikus orrot” fejlesztettek ki a Moszkvai Mérnökfizikai Intézet (MIFI) nemzeti atomkutató egyetem munkatársai.

Az elején lévő kerek nyílás miatt távolról egy vetítőre emlékeztető, nem túl nagy berendezés, amelyen több mint tíz éven át dolgozott három kutató fizikus. A robbanószerek kipárolgásának felismerésére és azonosítására alkalmas szerkezet a világon egyedülálló, és más hasonló készülékekénél sokkal nagyobb pontossággal mér.

Gyakorlatilag bármilyen robbanószert képes érzékelni, a salétromtól egészen a hexogénig, amelyet csak csekély kipárolgás jellemez. Éppen ezért ez az anyag eddig nemcsak a detektorokat, hanem még a keresőkutyákat is nehéz feladat elé állította. A kifejlesztett berendezés különlegessége abban áll, hogy lézert bocsát ki a vizsgálandó tárgyra, aminek következtében nő az abban lévő anyagok kipárolgása, így a levegőben mérhető a koncentrációjuk is.

A készülék a robbanószereken kívül más anyagok, például vírusok kimutatására is alkalmas. Így alkalmazható például a biokémiában. Az „elektromos orr” ugyanis akár a kórokozókat, vírusokat is képes a levegőben már távolról azonosítani. Igaz, ehhez át kell programozni, de ezen már dolgoznak a kutatók.

A tudósok 30 éve próbálnak hatékonyan működő elektronikus orrokat létrehozni.

Megvan Kolumbusz Kristóf ellopott levele

Az amerikai hatóságok visszaszerezték Kolumbusz Kristóf egy évtizedekkel ezelőtt Európából ellopott, több mint 500 éve keletkezett levelét.

A velencei Biblioteca Nazionale Marcianából vélhetően az 1980-as években eltűnt levél egy latin nyelvű nyomtatott másolata annak az 1493 áprilisában spanyolul kézzel írt levélnek, amelyben Kolumbusz beszámol II. Ferdinánd spanyol királynak az Újvilág felfedezéséről.

Kolumbusz leveleit annak idején Stephan Planck német származású római könyvkiadó lefordította és nyomtatásban sokszorosította, hogy terjessze Amerika felfedezésének híret.

A ritka könyvek és történelmi tárgyak visszaszerzésével foglalkozó szövetségi ügynökök már a negyedik lopott Kolumbusz-levelet kerítették elő egy ritka könyvvel foglalkozó szakértő tippje nyomán. A legutóbb megtalált levél a legritkább közülük, az első kiadása annak a levélnek, amelyet csak II. Ferdinándnak küldött el a nagy felfedező. Kolumbusz Kristóf kézzel írt levelei nyomtatott másolatban néhány tucat példányban maradtak fenn.

Fagytűrő növények

Talán még ez a tél is tartogat meglepetést a természetjáróknak. A Fruška gora bükkösein járva az örökzöld babérboroszlán vagy éppen néhány más fa, cserje és vadvirág is jelzi, hogy a rideg környezethez való évmillió alkalmaszoklás látványosan is meghozza gyümölcsét.

Miközben a lombjukat vesztett növényeink éppen tartós pihenéssel vészlik át a didergő napokat, vannak olyan társaik, amelyek fittyet hánynak a hidegre. Persze azt se feledjük, hogy a lomb nélküli növények nyugalma is csak látszólagos. A fotoszintetizáló zöld levelek hiányoznak ugyan, de a sejtekben tovább zajlanak az anyagcsere-folyamatok. Igaz, takaréklágon, hiszen a hőmérséklettől függő biokémiai folyamatok jóval lassabban, visszafogottabban mennek végbe.

Ilyenkor a raktározott tápanyagból él a növény, s ezt alakítja át végső soron szén-dioxidá és vízzé. A hideggel dacoló növények ellenálló képességének, fagytűrésének mélyreható genetikai, élettani és biokémiai okai vannak. A téltre való felkészülés szinte a rügyek kattanásával kezdődik, s jócskán felgyorsul a lombhullást közvetlenül megelőző napokban, hetekben. Ez létfontosságú, különösen az évelők esetében, hiszen az anyagcsere-folyamatok intenzitását a lehülés nagyban csökkenti. Ha a külső hőmérséklet tartósan a fagypontra alá süllyed, a sejtek közötti járatokban levő, már kristályosodó víz kivonja a sejtnedvet, s vizezteleníti a plazmát. Noha lenne elegendő víz

Babérboroszlán

az életfolyamatokhoz, az átalakulások miatt a sejtek mégis az élettani szárazság állapotába kerülnek, a jégkristályok összeroncsolják a plazmát és a sejtfalat, s a sejtszerkezet károsodása miatt végül elhal a sejt. Vegyük szemügyre: mi történik ilyenkor.

Ha a hőmérséklet tartósan a fagypontra alá süllyed, a növények testében megindul a jégképződés. Amikor a hőmérséklet lassan és nem túl alacsonyra csökken, csak a sejtek közötti üregekben (tehát a sejteken kívül) képződnek jégkristályok. A hideg fokozódásával ezek a jégkristályok egyre növekednek, s mind több vizet vonnak el a sejtekből. A plazma a vízvesztés miatt sűrűbb, a sejt nedv töményebb lesz. Mivel a töményebb oldat alacsonyabb hőfokon fagy meg, mint a hígabb, a lassú és mérsékelt vízelvonás megakadályozza a sejtben belüli jégkristályképződést. Ha a hőmérséklet lassan emelkedik, a jégkristályok fokozatosan feloldódnak, a sejt az elvont vizet visszaszívja, ekképp a plazma ismét vízzel telítődik, s a növény feléled. Ha viszont a hőmérséklet hirtelen

süllyed, vagy ha az erős fagy sokáig tart, a sejtekben is megindul a jégképződés, s ez végzetes! A sejtben keletkező jégkristályok szétroncsolják a plazmaszerkezetet, ezért az életfolyamatok megszűnnek.

Egyszerűen szólva, azok a növények fagytűrők, amelyek jól ellenállnak a sejtben kívüli fagyásnak, míg a sejtben belüli jégképződés okozta károkat a szövetek nem képesek elviselni. A mi éghajlati övünkben a növénytakaró hosszú évtizedredek során alkalmazkodott környezetéhez.

Sajnos még ma is nagy károkat okozhat a fagykár a gyümölcsfákban és a gabonaféléknél. A szakemberek lázasan kutatnak e probléma megoldása után, éppúgy, ahogy a szárazságtűrő növényekkel is komoly kísérletek folynak, hiszen a klimatológusok szerint vidékünkön is érezhetően melegebbek és szárazabbak lesznek a nyarak.

L. G.

Tudod-e?

* **Miért kíván a gazda hótakarót a vetésre?**

A hó jó hőszigetelő, ezért megvédi az alatta levő talajt az erős lehűléstől.

* **Miért a havon fázik legkevésbé a vadliba lába télen (és nem a jégen vagy a földön)?**

A hó a legkevésbé vezet el a testének melegét. A hó sokkal rosszabb hővezető, mint a jég vagy a föld.

* **Miért nem fáznak az eszkimók a jégkunyhóban?**

A jég jó hőszigetelő, ezért megvédi lakóit a kinti erős hidegtől. A kunyhó falait belülről prêmes állatbőrökkel borítják, amelyek elszigetelik a belső teret a jégfal közvetlen hűtő hatásától. A jégkunyhóban tüzelni is lehet, a levegője kellemesre felfűthető.

* **Miért fölül fagynak be télen a folyók, és nem alul?**

A hideg levegő közvetlenül a víz felszínével érintkezik. A jég sűrűsége kisebb, mint a vízé, ezért a felszínen keletkezett jégréteg a felszínen is marad. A jég is hőszigetelő, ezért védi az alatta levő vízréteget a megfagyástól.

Vicces növények

A természet játéka:
ölelkező sárgarépapár

Mi ez, ha nem egy talp? Vagy mégsem?

Magyar kikerics

Benedek Elek

A macska

Volt egyszer egy öregember s egy öregasszony, s volt nekik egy fiuk. Az öregember igen zsgori volt, folyton csak a pénzgűjtésen volt a gondolatja. Gyűjtött is rengeteg sok pénzt, hanem egyszer csak beteg lett, lefeküdt az ágyba, többet nem is kelt fel: meghalt.

Az öregember halála után egy éjjel azt látta álmában a fiú, hogy hozzá jött egy ismeretlen ember s mondotta neki:

– Meghalt az apád, most már az egész vagyon a tiéd, mert az anyád is nemsokára meghal. A vagyon felét igaztalan úton kereste az apád, azért a felét a szegényeknek kell adnod, a másik felét pedig a tengerbe dobnod. Ha azonban a tenger színén valami fenn marad a vagyonból, akár ha csak egy darab papiroska is, azt halászd ki s őrizd meg jól!

Ezt mondván, az ismeretlen ember eltűnt, a fiú pedig felébredett. Elgondolta a csudálatos álmot s erősen elszomorodott. Hát mit fog ő csinálni, ha vagyonának a felét a szegényeknek kell adnia, felét pedig a tengerbe dobnia. Sokáig gondolkozott, tünődött, de végre is azt határozta, hogy úgy tesz, amint az az ismeretlen ember tanácsolta.

Ahogy eltemette az apját, a vagyonának a felét a szegényeknek ajándékozta, a másik felét pedig kivitte a tengernek a partjára s beledobta. Egyszeribe elsülyedett a tengerbe, amit beledobott; csak éppen egy összegöngyölgetett papiroska maradt a tenger színén. Ezt kihalásztá, aztán kigöngyölte s íme: volt benne hat shilling.

– Hát én ezzel a hat shillinggel mit csináljak? – búslakodott magában a fiú. – Milyen nagy vagyonom volt s most lám, csak hat shilling minden gazdagságom!

De hát hat shilling is valami: szépen betette a zsebébe s hazament.

Alig ért haza, beteg lett az édesanyja is, az is ágyba került, egy-két nap múlva meg is halt. Mikor aztán az anyját eltemette, nagy búval-bánattal elindult világgá. Ment, mendegélt, beért egy erdőbe. Ottan ért egy szegényes kunyhóhoz, annak kopogtatott az ajtaján. Egy öregasszony nyitott ajtót.

– Édes öreg néném, adjon szállást nekem, – kérte a fiú. – Engedje meg, hogy maradjak itt éjszakára. De azt előre mondom, hogy a szállásért nem tudok fizetni.

– Jól van, – mondotta az asszony – csak maradj itt, fiam. Nem kell fizetned a szállásért.

Azzal bement a fiú, az öregasszony leültette, még vacsorát is adott neki.

A kunyhóban csak két asszony s három férfi volt, más senki. Ezek úgy egymás között beszéltek, de nem sokat. Ültek, üldögéltek egy helyben s igen csendesén viselkedtek. Aztán látoth még egy szürke kicsi állatot a fiú. Ilyet ő még sohasem látott. Nem tudta: mi lehet.

– Miféle állat ez? – kérdezte a háziakat.

– Ez macska – felelték azok.

– Ejnye de szeretném megvenni, ha eladó volna s nem lenne drága. Mi az ára?

– Hat shillingért neked adhatom – mondotta az öregasszony.

A fiú nem alkudott, kivette a papirosból a hat shillinget, kifizette a macska árát, aztán lefeküdt s elaludt.

Másnap elbúcsúzott a házbeliektől, a macskát a köpönyegébe rejtette s úgy indult tovább. Ment, mendegélt egész nap, erdőkön, pusztaságokon át s estére egy tanyához ért. Kopogtatott az ajtón s

a kopogtatásra egy öregember lépett ki: ez volt a ház gazdája. A fiú szállást kért, de megmondta előre, hogy nem tud fizetni; ám az öregember jó szívvvel adott szállást. Bevezette egy szobába, ahol volt két asszony, két férfi. Ott a fiú leült, beszélgettek egymással. Egyszer aztán, mit gondolt, mit nem: a köpönyege alól kieresztette a macskát s hej! lett szörnyű nagy csudálkozás. A házbéliek közül soha senki eddig nem látott macskát. Adtak neki jó vacsorát, aztán ágyat vetettek, aludt reggelig, s reggel, amikor újra útrakelt, azt tanácsolták neki a házbéliek: menjen el a királyhoz, az igen jó ember, hátha segít rajta. Ment is egyenesen a király városába, ottan is a király palotájába s éppen akkor talált belépni a palotába, amikor a király s a fő-fő udvari emberek az asztalnál ültek.

Köszönt illendően a fiú, a király fogadta, de szeme-szája tátva maradt a fiúnak, mert ím a király szobája telistele volt valami kicsi állatocskákkal; s azok a kicsi állatocskák köröskörül szaladgáltak, majd leverték egymást: annyian voltak. Aztán felugráltak a királynak az asztalára, bele a tálakba, a tányérokba: sem a király, sem az emberei nem tudtak enni tőlük, annyira alkalmatlankodtak. Nemcsak alkalmatlankodtak, de az ételnek a javát meg is ették, mind a legjobb falatokat. Hiszen ha még csak ez lett volna, de össze-vissza marták a királynak s az embereinek a kezét. Csak úgy csurgott a vér a királynak meg azoknak a nagy uraknak a kezéről. Ott állottak körül az inasok, állottak meg szaladgáltak; ütöttek-verték, kergették azokat a kicsi állatocskákat, de nem bírtak velük.

Nézte, nézte a fiú ezt a csudát, azután kérdezte:

– Hát ezek miféle állatok?

– Ezek bizony, fiam, patkányok, – mondotta a király. – Már sok-sok esztendeje, hogy meglátogatnak engem; nincsen tőlük nyugodalmam s nem tudom semmiféleképen kipusztítani őket.

Abban a pillanatban, hogy ezt a király mondotta, kiugrott a fiú köpönyege alól a macska. Hej, Istenem, Istenem, lett erre szaladás össze-vissza! Egymásután fogdosta el a patkányokat a macska; egy szempillantás múlva százával heverték a szoba földjén. S akit meg nem fogott, az meg eltűnt, mintha a föld nyelte volna el.

Bezzeg csudálkozott a király, de még az udvari emberek is, hogy miféle csuda-állat lehet ez. Kérdezték is a fiút:

– Hát ez miféle állat, fiam?

– Ez bizony, macska – felelte a fiú. – Most vettem hat shillingért.

– Na, fiam, az Isten hozott ide téged! – mondotta a király. – Szerencsés ember vagy! Kérj magadnak, ami csak tetszik: mindent megadok. Akarod, hogy az első miniszterem légy? Vagy a leányomat veszed feleségül? Vele neked adom fele királyságot.

Mondotta a fiú:

– Ha már választanom szabad, felséges királyom, akkor én a leányát választom s vele fele királyságot.

Egyszeribe nagy lakodalmat csaptak, közbe a fiú követet küldött azokhoz az emberekhez, aiktől a macskát vette, azokat is elhozatták a palotába, ottan is tartották halálíg, nem volt többet semmi gondjuk. Éltek vígan, boldogan, mind ahányan voltak.

Itt a vége, fuss el véle!

Tolnai Ottó

Költő disznósírból

Egy rádióinterjú regénye
(Részletek)

„Sok időt töltöttem az üvegfüjő műhelyekben. Az üvegfüjők a nagy fekete jazz-zeneszkek fehér megfelelői... Valahol azt olvastam, az üvegfüjők tüdejé tele láthatatlan üvegszilánkkal, hogy majd' mindegyikkel ezek a láthatatlan üvegszilánkok végeznek, tudom, szívem-lelkem én is ilyen üvegsünek, üvegtüppárnának tudom...”

„Istenem, átúszni a Tiszát! Én azt úszom az Adriát, az óceánokat úszva is...”

Volt, hogy a Tisza nagyon leapadt, kis öblök, szigetek keletkeztek, mi porondnak hívtuk, és a porondok közötti langyos vízben szerettem leledzeni, homokvárat építeni.

Megszállottan építettem a homokvárat, csöpögtettük, mi úgy mondtuk, a tenyerünkbe vettünk egy marék homokot, vízbe mártottuk, a hüvelykujjunkon vezettük le a folyékony, nedves, csöpögő homokot, és aki a legjobban tudta vezetni az ujját, és a legkisebb csöppeket tudta szórni, annak lett a legszebb vára. Nekem könnyű volt virtuózzá lennem, hiszen egész lényem rezgett, mint említettem, egy abszolút rezge lény voltam, aki megengedhette magának a luxust, mert védte bátyja, a Tarzan. Persze, fontos volt megalapozni a falakat, tornyokat is, mert ha túlsipkézted, hamarabb összedől, mert amikor kezdett száradni, akkor pillanatok alatt szétporladt, vagy ha háborúzás volt, akkor könnyebben szétverték. Nagyon szerettem azt a homokot, a tiszait, ugyanis tele gyöngyház tör-

melékkel. A Tiszában rengeteg kagyló volt, s az örlemény csillogott a homokban, imádtam ezt.

Különös, hogy fél évszázad után olyan házba kerültem, ahol most vagyunk, amit Homokvár-nak hívnak.”

„Vannak emberek, akik megszállottjai a repülésnek, nálam az úzás a létezés egyik formája. Istenem, úszni a virágzásban... Sajnos abszurduma a helyzetemnek, hogy mire ide juttattam, Palics azonos lett a döglött tóval, illetve a száraz tóval, ahogy a versike mondja. Én meg a döglött békával, avagy a vízben lubickoló süket emberrel...”

Igen, a metafora éppen olyan valami, mint amilyen maga a tiszavirág. Ezt a különös lényt mintha eleve a költészet számára teremtették volna. Mondják a szakirodalomban, hogy már Arisztotelész is foglalkozott vele, a Tisza virágzása számomra a mai napig is a leggyönyörűbb valami, amit életemben láttam, vagy ami megtörtént velem. Ugyanis egészen gimnazista koromig vagy még tovább nem kívül voltam, én sosem vagyok kívül, ezért is nehéz, valójában lehetetlen elaborálnom a dolgokat, ezen a virágzáson, nem csak néztem, hanem részese is voltam. Mindig fölmentünk Martonosig, valójában a határig, a Tiszánál lévő jugoszláv–magyar határig, lehet, hogy a határzónában már minden így rezeg, vibrál, a határlény így rezeg, vibrál, és onnan ereszkedtünk le a virágzásban Adorjánig. Életem nagy relációja, pályája tehát: Martonos–Adorján.

A virágzást mindig a cseresznyevirágzáshoz, a japánokhoz kötöttem, valami olyan látvány, de ebben benne lenni egészen különleges élmény. Egy gyöngye fáj, sovány, nyüzött gyerek, aki

a Tisza közepén ereszkedik le, és egyszer csak szinte robbanászként belekerül ebbe a szírom-viharba, gyönyörű tüneménybe. Ezek a sárból kikécmegő virágállatkák, ahogy följönnek és gyönyörűen repülnek, megtermékenyülnek, kibújnak a bőrből és lepetéznek. De ránk szállnak, a fejünkre, az arcunkra, vállunkra telepednek, az ő vacogásuk, didergésük, rezgésük az az alap, az a ritmus, ami engem meghatározott, ha valaki valamit ki akar hallani verseimből, ne iskolás sémákat kutasson, a tiszavirágot tanulmányozza, mérje inkább.”

„A hajnali Tisza csillogása volt számomra maga a fényesség, a tisztaság mércéje, és ezt éreztem meg ott akkor az óceán partján hosszú idő után ismét. Meztelenül hemperegtem, mint kisgyerekkoromban, akkor is imádtam a sekély vízben pocskolni, homokvárat építeni, kagylókat gyűjteni. Hátradőltem, lefúrtam, a kezem ránehezedett az óceán homokjára, lemerült csuklóig, és egyszer csak szilárdat éreztem. Megörültem, gondoltam, valami nagy kagylót találtam, nekiláttam kiásni, és abban a pillanatban megmozdult, erősen megrándult a markomban. Egy nagy rák volt. Ahogy fölémeltem, belemart ollójával a kezembe. Mivel belém csimpaszkodott, valahogy magamra rántottam, és hogy, hogy nem az ollójával a fenekembe kapott. Én meg siktva, ordítva elkezdtem ugrálni, Jutka pedig szépen ült a parton és filmezett: ahogy a seggembe csimpaszkodó rákkal üvöltve, rohant a part felé. Családom olykor megnézi ezt a felvételt, dőlnek a nevetéstől, a szülők Óperenciás tengeren túli kalandjai láttán. Mondom, nem foglalkoztam horoszkóppal, de attól kezdve olykor elgondolkodom Rák-voltomon.”

Élet és irodalom

Lehet, hogy e heti jegyzetünk nem is neked szól, nem neked, aki valószínűleg rendszeresen olvasol, és hétről-hétre átlapozod a Jó Pajtást. Talán pont ahhoz és annak szól, akihez mindez nem jut el. Vagy talán kicsit mégiscsak neked is íródnak ezek a sorok. Rendhagyóan viszont nem a választott szövegről, annak kapcsán írok. Jóllehet Tolnai Ottó prózájában (és verseiben is) összesűrűsödik az élet és az irodalom: anyag, tárgy, forma egymást feltételezi, egyik a másikból indul ki, és összetartozik a Tolnai-univerzum. Mai jegyzetem tárgya valami, amit sokan gondolnak a diákok közül, de mégis (teszem hozzá: sajnós) kevesen vetnek fel: Mire való az irodalom? Miért tanulunk, olvasunk irodalmat?

Nincsenek illúzióim, nagyon kevesen szeretnek olvasni. Szépirodalmat főleg. Az olvasás nem a tömegek szórakozása, jóllehet bizonyos korig sok örömet találnak a gyerekek a könyvekben, de azután valami megszakad... Ennek számtalan oka lehet. Bár az irodalom kétségtelenül szórakoztat, sokaknak ez a fajta kikapcsolódás egyszerűen nem jön be. Azonban az irodalom szellemi munkára is kényszerít, eredményt is hoz. Ott van juta-

lomként a katarzis, a beteljesülés érzése. Egy szöveg elolvasása után többnek, emberebbnek érezzük magunkat.

És mire való még? Tanulni is lehet az irodalomból persze. Tárgyi tudást halmozni, bölcsességet megismerni, példát, útmutatást és tükröt lelteni benne. De mi haszna van annak, ha elolvasol egy regényt? Ha órán tudsz verset elemezni? Elképzelteljük-e a regény olvasását, elemzését úgy, mint az autószerelő munkáját, aki a kocsit bonyolultnak tűnő motorját, annak rendszerét vizsgálja? Egy versben kibogozni a versbeszélő léthelyzetét vagy a metaforák és egyéb szóképek hálózatát nem hasonlatos-e az összetett problémák megoldásához, amelyekkel a menedzserek találkozhatnak? Ha képesek vagyunk szöveget olvasni, megérteni, akkor ki tudjuk-e védeni, hogy számunkra elnyitelen szerződést irassanak alá velünk felnőtt korunkban? Mert az irodalom sokszor nem egyszerű, ahogyan a világ sem az, amelyben élünk. Összefüggéseit, bonyolult viszonyait átlátni, talán erre is felkészíteni hivatott benneteket az iskolai magyaráró és az (Íránytűben is) olvasott szövegek.

Herédi Károly

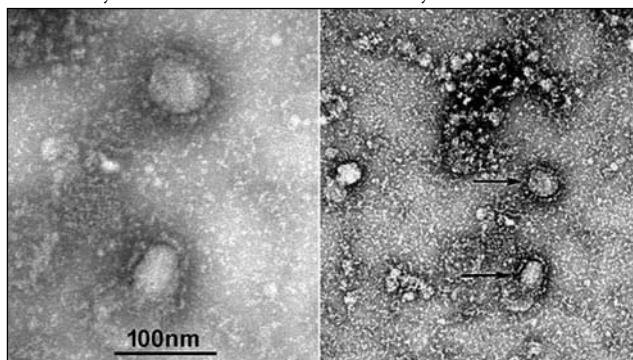
Támad a koronavírus

Egy 11 millió fős kínai városban (összehasonlításul: Szerbiában nemrég csökkent 7 millió alá a lakosság lélekszáma), Vuhanban az év elején ütötte fel a fejét egy titokzatos betegség, melynek tünetei a megfázáshoz hasonlíthatóak. Am hamarosan kiderült, hogy nem egyszerű megfázásról van szó, hanem egy különleges vírus okozza a tüneteket. A betegség esetenként halálos is lehet. Épp ezért óvintézkedéseket fogantatosítottak, a várost is lezárták, de ezzel a vírus terjedését sajnos nem sikerült megakadályozniuk. A tüdőgyulladást okozó fertőzés miatt több kínai nagyvárost zárlat alá helyeztek, azonnal világszerte óvintézkedéseket vezettek be, Oroszország pedig megkezdte a vírus elleneszerének kidolgozását.

Gyorsan kiderült, hogy a betegséget koronavírus okozza, melyről egyelőre nem tudni, hogy melyik állatról kerülhetett át az emberre, de vannak, akik azt feltételezik, hogy a kígyóról.

Nem sokkal később az első képet is közzétették a bajt okozó koronavírusról.

A kínai kutatók abban reménykednek, hogy az új képek, valamint a vírus genetikai információjának megismerése révén hatékonyabban tudnak majd küzdeni a kórokozó és annak terjedése ellen.

Ilyen a koronavírus

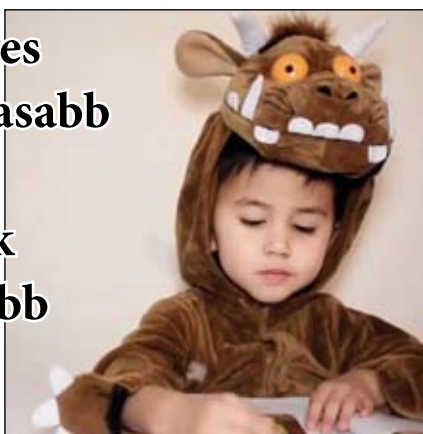
Három hetet élt túl az alaszakai vadonban

A jéghideg alaszakai erdőből mentettek ki három hét után egy férfit: a harminc éves Tyson Steele azért került nehéz helyzetbe, mert a kunyhója, amely egy mindentől távol eső területen, a Susitna-völgyben állt, leégett. A tűzben a kutyája is elpusztult. A legközelebbi település több mint 30 kilométerre volt tőle. A férfi csak szeptember óta élt Alaszkaiban, a nagy hóban menedéket alakított ki magának, és abból a kevés dologból tartotta magát életben, amit a tűzből kimentett. A pusztításban élelmiszerkészletének nagy része odalett, csak néhány konzervet sikerült kimentenie a tűzből. Hiába lapátolta órákon át a havat a lángokban álló kabinra, majdnem mindene odaveszett. Az első két éjszakát egy hóbarlangban töltötte, majd pedig a romokból épített magának egy sátorszerűséget a kályha köré. A mély hóba egy nagy SOS feliratot taposott, remélvén, hogy valaki felfedezi.

Mivel hetek óta nem hallottak felőle, a családja és a barátai aggódni kezdtek, és felvették a kapcsolatot az alaszakai mentőalakulatokkal. Végül egy helikopterről vették észre a segélykérő üzenetet és a férfit, és kimentették őt a vadonból.

Hároméves a legmagasabb IQ-sok klubjának legfiatalabb tagja

A kisfiú folyékonyan olvas, számol, és még olyan tudományos kérdésekre is választ tud adni, mint az esők képződése. **Muhammad Haryz Nadzim** mindössze hároméves. Azután fogadta soraiba a Mensa nevű patinás brit társaság, hogy 142 pontot ért el a Stanford-Binet-féle intelligenciateszten. A 145 pont feletti eredményt produkálók már „zseninek vagy zseni-közelinek” számítanak.

A Mensát 1946-ban alapították Oxfordban Roland Berill és Lance Ware jogászok. Jelenleg több mint 110 ezer tagja van szerte a világon. Az eddigi legfiatalabb tag a felvétel idején 2 éves és 4 hónapos volt.

Édesanyja szerint Haryz „teljesen tipikus hároméves”, aki szeret agyagot formázni és építőkockákkal játszani. Abban különbözik a többiekétől, hogy rendkívül gyors a tanulásban és az információk feldolgozásában.

Szobrok hulladékból

Artur Bordalo, a portugál utcai művész szeretné felhívni az emberek figyelmét a környezetszennyezés világméretű problémájára, Instagram-oldalán pedig már több mint 200.000 követője van. Bordalo fantasztikus állatszobrokat készít szemétből. Bevallja, ahhoz a generációhoz tartozik, amelyek a legnagyobb fogyasztó és legkapzsiabb az emberiség történetében, ezért rengeteg hulladék és környezetszennyezés írható a számlájára.

Szobrait azzal a mottóval készíti, hogy az egyik ember szemete kincs egy másik ember számára. Olyan tárgyakat és anyagokat használ, melyek ártalmasak lehetnek az állatok számára. (kuffer.hu)

A középkori börtönök brutális világa

Egy-egy vár börtönében járva borzongva rácsodálkozunk, mennyire kegyetlenek és brutálisak voltak eleink, amikor a gonosztevőket vagy annak vélt embereket kellett büntetni. Valójában a legtöbb esetben már a korabeli tömlőcöket elviselni is felért egy kínzással.

Miért voltak ennyire brutálisak?

Azért, mert nagyon másként értelmezték a világot, mint mi, és nagyon mások voltak a társadalmi viszonyok. Mivel sokkal inkább ki voltak szolgáltatva a természetnek, és mivel a mindennapi életük része volt a halál látványa, ezért másként viszonyultak például a kivégzésekhez. Számukra ezek látványosságnak számítottak, a hatóságok pedig tudatosan alkalmazták a nyilvános kivégzést mint az elrettentés eszközeit.

A kivégzéseket jó előre meghirdetett időpontban, általában ünnepnapokon hajtották végre, hogy minél többen nézhessék végig a bűnös halálát. A halálraítéltek gyakran úgy készültek erre, mint életük nagyjelenetére. Volt olyan, aki halála előtt megrendítő beszédet intézett az egybegyűltekhez, és megbocsátott az őt halálba segítő hóhérnak (ez utóbbi egyébként a kivégzések kötelező eleme volt). A kivégzés tehát színház volt, tanulsággal, szórakoztatással, neveléssel.

Ha a büntetéseket vizsgáljuk, szintén más volt a helyzet, mint napjainkban. A büntetés lényege minden korban az, hogy a bűnöző a korábbi életéhez képest hátrányos helyzetbe kerüljön. Mivel azonban a középkorban az életkörülmények amúgy is kemények voltak, nem volt könnyű olyan büntetést kitalálni, ami tényleg rosszabb, mint a hétköznapi élet. Ha például egy mai börtönbe zárnánk egy középkori embert, igen hálás lenne, hiszen ételt, italt, mosdási lehetőséget, sőt zsebpénzt is kapna. Büntetésként a vagyonbüntetés csak a gazdagabbak esetén jöhetett szóba, hisz a nincstelen képtelen volt fizetni. Számára maradt hát a megszégyenítés kalodába zárva vagy pellengérhez kötvé, a csonkítás, a közösségből való kizárás (ez akkoriban majdhogynem halálos büntetést jelentett!), esetleg a börtönbe vagy dologházba zárás.

A megszégyenítés formái

A középkori Európa minden városának szinte kötelező tartozéka volt a főtéren álló bitófa, pellengér vagy szégyenfa, és a vándor utazó sokfelé láthatott városfalakra, várfalakra, katedrálisok tornyára akasztott ketrecekben haldokló áldozatokat is.

A pellengér és a kaloda alapvetően a megszégyenítés eszközei voltak. Az ide kötözött áldozatot a lakosság kedvére gúnyolhatta, meghajigálhatta ürülékkel, rohadt gyümölcscsel, súlyosabb esetben akár kövel is. Pellengérré akkor ítélték a középkori embert, ha kisebb értéket lopott, paráznalkodott, istentelenül beszélt, vagy hamisan vádaskodott.

Kolostori és püspöki börtönök

Kevesen tudják, hogy a középkori kolostorok elmaradhatatlan épülete volt a tömlőc vagy carcer, ahová eleinte az engedetlen, parázna vagy csavargó szerzeteseket és apácákat zárták. Mivel az elszegényedő családokban bevett szokás volt, hogy azokat a gyerekeket, akiket a család képtelen volt eltartani, berakták a kolostorokba, érthető, hogy a szerzetesi életet nem önszántukból vállalók gyakran lázadoztak a kolostor fegyelme ellen. Így aztán hamarosan megteltek a kolostori fogdák, melyeket a sötétség, a mocskok és a levegőtlenység jellemezett.

Az egyházi börtönökön kívül szinte minden városban, városban működött világiak számára fenntartott börtön is.

Élet a börtönben

Mindegy, hogy ki tartotta fenn az intézményt, börtönben lenni minden esetben rettenetes volt. Börtönben általában azokat tartották, akik az ítéletükre vártak, vagy éppen tortúrával a vallomást csikarták ki belőlük. Később voltak olyan bűnözők is, akiknek a bűne nem volt olyan súlyos, hogy halálra ítéljék őket, így életfogytiglani börtönbüntetésre ítélték őket. Ez inkább élve eltemetés, meghalasztás volt, ugyanis mindent elkövettek, hogy kellemetlenné tegyék a rabok számára az ottlétet. Egyrészt a foglyot a kezénél, lábánál, derekánál, nyakánál fogva a börtön falához láncolták, másrészt a rendszeres verés a napirend része volt. És akkor még nem beszéltünk az elviselhetetlen mocskokról, bűzről.

Mit jelent a pellengérré állít?

Ma átvitt értelemben azt jelenti: nyilvánosan megszégyeníteni valakit. Régi büntetésfajta volt, hogy a bűnöst megszégyenítés gyanánt szó szerint pellengérré állították. Egy kőből készült dobogón szégyenoszlopot, pellengéret helyeztek el, a bűnöst ahhoz kötötték a nyílt színen, hogy bárki láthassa.

A pellengér (Felsőrákoson)

A börtönöket a legtrikább esetben takarították, aljukat vastagon borította az emberi ürülék. Szellőztetés nem volt, az élelmezés esetleges, jó esetben kenyeret és vizet kaptak a rabok. A mocskok miatt az egerek, patkányok, bogarak, tetvek boldogan futkostak és élőszködtek a rothadó emberi torzókön. A sötétség, a mocskok, a nyirkosság siettetette a delikvensnek halálát.

Ez is elég borzalmas, nem beszélve azokról a brutális módszerekről, amelyek segítségével a hóhérok a fogvatartottakból vallomást igyekeztek kicsikarni. Ha sikerült, a bűnöst kivégezték. Ha nem, akkor addig kínozták, míg meg nem halt a kínzókamrában. Megkínzott, ártatlan embert nem lehetett kiengedni...

(emeltortenelem.hu)

Kínzóterem

Kaloda

Különleges megtisztetések sztároknak

A sztárok életében is előfordul, hogy olykor különleges megtiszteltetésben van részük. Az alábbiakban ezekre térünk ki.

Bond-főcímdal és Grammy-díjak

Billie Eilish csak nemrég lett tizennyolc éves, és még csak egy lemezt adott ki, a tavaly megjelent debütáló albumát *When We All Fall Asleep, Where Do We Go?* címmel. A fiatal énekesnő viszont akkora népszerűsége tett szert, hogy nemcsak nagyszámú rajongótábora lett, hanem szakmai berkekben is felfigyeltek rá. Nemsokára elkezdik vetíteni a mozik a *No Time To Die* című új James Bond-filmet, amelyben ötödször és minden bizonnyal utoljára a 007-es ügynököt Daniel Craig alakítja majd. A James Bond-filmek esetében mindig nagyon fontos az is, hogy ki adhatja elő a főcímdalt. Ez a megtiszteltetés eddig egyebek közt Paul McCarthneyt és a Wingst, a Duran Duran-t, az A-ha együttest, Gladys Knightot, Tina Turnert, Sheryl Crowt, a Garbaget, Maddonnát, Chris Cornellt, a Jack White és Alicia Keys duót, Adelet és Sam Smith-et érte. Ezúttal Billie Eilishet kérték fel, ebben pedig a társa ismét a bátyja, Finneas O'Connell lesz. Nem csupán emiatt izgalmas az idei év a fiatal énekesnő számára. Nemrég tartották meg a 62. Grammy-gálát, amelyen a bátyjával együtt a legtöbb díjat vehette át, csaknem minden jelölésből díj lett. A *Bad Guy* lett az év legjobb felvétele és legjobb dala, a *When*

We All Fall Asleep, Where Do We Go? az év lemeze, a legjobb pop vokális album, és a technikai kivitelezésért is díjat kapott. Emellett Billie Eilish lett a legjobb feltörekvő előadó, Finneas pedig a legjobb producer.

Bővül a Rock & Roll Hírességek Csarnoka

Idén Whitney Houston, a Depeche Mode, a T. Rex, Notorious B.I.G., a Nine Inch Nails és

a The Doobie Brothers kerül be a Rock & Roll Hírességek Csarnokába. A hat beiktatandó tagot 16 jelölt közül választották ki. Ez a megtiszteltetés azokat érheti, akikre kellő számú szavazat érkezik. Ha valaki nem jut be, az máskor is lehet jelölt. Jelölést azok kaphatnak, akik több mint 25 éve adták ki első albumukat. Sokan megkérdőjelezik a Rock & Roll Hírességek Csarnokának hitelességét, hiszen gyakran épp azok nem jutnak be, akik a rockzene nagyjainak számítanak. Idén például jelölve volt, de a beiktatásról lecsúszott az ötvenéves fennállását jegyző Judas Priest, a szintén ötven éve alakult Thin Lizzy, a Motörhead, a Soundgarden és Pat Benatar. Tavaly egyébként Janet Jackson, Stevie Nicks, a Roxy Music, a Radiohead, a The Cure, a The Zombies és a Def Leppard szerepelt a beiktatottak között.

Tiszteletbeli ezredesi rangot kapott

Ha már a rocknál tartunk, az Iron Maiden legendás frontemberét, Bruce Dickinsonot egy egészen másfajta megtiszteltetés érte, ő ugyanis tiszteletbeli ezredesi rangot kapott a brit királyi légierőtől. Bruce Dickinsonról köztudott, hogy kiváló pilóta, több mint húsz éve van kereskedelmi pilóta-jogosítványa, és a Maiden-turnékon is ő vezeti a zenekar különgepét. Ehhez kapcsolódóan bekerülhetett a légierő vívócsapatába is, hiszen az énekes-pilóta nagyszerű vívó is. Az első versenyt, a Royal Air Force bajnokságát, májusban tartják. Ha itt jól szerepel, a királyi légierő színeiben indulhat akár az Inter Service Bajnokságon is. Közben az Iron Maidennel idén folytatják a *Legacy of the Beast* turnéjukat, a rajongók pedig abban reménykednek, hogy egy új albumot is készítenek. A legutóbbi *The Book of Souls* címmel 2015-ben jelent meg.

Összeállította: Lukács Melinda

Keserédes ceremónia

Nemrég zajlott le a 62. Grammy-gála, amelyen a legtöbb díjat Billie Eilishnek és bátyjának, Fiennasnak ítelték oda, de persze mások is kaptak díjakat. Lizzot például pop és R&B kategóriában is díjazták, dance/electronic kategóriában pedig a The Chemical Brothers No Geography albuma és a Got to Keep On dala kapta meg az elismerést. Rock kategóriában Gary Clark Jr. This Land című szerzeménye a legjobb előadásért és a legjobb dalért is díjat kapott. A legjobb metal előadás díja a Tool együttest illette meg a 7empest dal kapcsán. A legjobb rockalbum a Cage the Elephant Social Cues című lemeze, a legjobb alternatív zenei kiadvány pedig a Vampire Weekend Father of the Bride című albuma lett. A pompás gálán számos híresség lépett fel, egyebek közt Lizzo, Gwen Stefani és Blake Shelton, a Jonas Brothers, Camila Cabello, Ariana Grande, Demi Lovato, Aerosmith és a Run-DMC, Usher, FKA Twigs és Sheile E. pedig Prince-ről emlékeztek meg. A ceremóniát beárnyékolta az, hogy tragikus körülmények közt aznap vesztette életét Kobe Bryant legendás szupersztár kosarász. Az ő emlékére Alicia Keys és a Boyz II Men az It's So Hard to Say Goodbye to Yesterday című dalt adta elő.

Készül a folytatás

A tavaly bemutatott, Anna Boden és Ryan Fleck rendezésében készült Marvel Kapitány című film volt a Marvel első női főszereplővel forgatott superhősfilmje. A címszereplőt Brie Larson alakította. Mivel a film óriási nézettséget ért el, nem is volt kétséges, hogy készül folytatása. Nemrég a filmhírekben arról lehetett olvasni, hogy hivatalosan is megkezdődtek a második rész munkálatai. Úgy tudni viszont, hogy az első filmet íróként és rendezőként is jegyző Anna Boden és Ryan Fleck nem vesznek a részt a folytatás elkészítésében, Megan McDonnell feltörekvő új forgatókönyvíróra kérte fel a Disney és a Marvel a folytatás megírására. Az első film 1995-ben játszódik. A története szerint Carol Danvers, az amerikai légierő egykori pilótája a Csillagosztrog Kree katonai elit alakulathoz csatlakozik. Később visszajut a Földre, hogy választ találjon a saját múltjával és személyével kapcsolatos kérdéseire, miközben a bolygó két idegen világ (Kree-Skrull) közti összecsapás helyszínévé válik. Állítólag a második rész napjainkban játszódik majd.

Újból együtt dolgoznak

James Mangold figyelemre méltó rendező. Ő rendezte 1997-ben a Cop Land című filmet Sylvester Stallone, Harvey Keitel, Ray Liotta és Robert De Niro főszereplésével. A filmben Sylvester Stallonet egészen másképp láthattuk. Ő rendezte továbbá 2005-ben a Walk the Line, azaz A nyughatatlan című életrajzi filmet, amelyben Joaquin Phoenix nagyot alakított Johnny Cashként. 2013-ban ő jegyezte a The Wolverine-t, 2017-ben pedig ehhez kapcsolódóan a Logant, mindkettőt Hugh Jackman főszereplésével. Tavaly szintén egy életrajzi drámával, a Ford v Ferrari, magyarul Az aszfalt királyai című filmmel jelentkezett, amelyben a főszereplőket Matt Damon és Christian Bale alakítja. A film több kategóriában lett Oscar-jelölt. Úgy tudni, James Mangold jelenleg négy filmen dolgozik, ezek közül az egyik a The Force, amelynek főszereplője ismét Matt Damon lesz, de előfordulhat, hogy más olyan színészek is szerepet kapnak, akik már játszottak Mangold filmjeiben, a rendező ugyanis szeret együttműködni azokkal, akikkel jók a tapasztalatai. A The Force Don Winslow amerikai író bestselleréből készül, amit Mangold állítólag már 2017 óta szeretne filmre vinni. A történet középpontjában egy detektív, Denny Malone áll, aki egy elit bűnüldözési csoportot vezet, de korrupciós botrányba keveredik.

Elhunyt Richly Zsolt

Nemrég 78 éves korában elhunyt Richly Zsolt, a Balázs Béla-díjas rajzfilmrendező, animátor, grafikus, érdemes és kiváló művész. Habár számos tévésorozat, mozifilm és rajzfilm kötődik a nevéhez, leginkább mégis A kockásfülű nyúl rendezőjeként vált ismertté. A kockásfülű nyúl magyar televíziós rajzfilmsorozat 1974 és 1976 között készült a Pannónia Filmstúdióban. A kockásfülű nyúl különleges képességekkel rendelkezik, nevét hosszú füleiről kapta, amelyeket összecsapva propellerként használ, és így repülni is tud. Távcsővével lesi meg, ki van bajban és azonnal a segítségére siet. A sorozat többi hőse: Kriszta, Menyus, Kistőfi és Mozdony, a rossz fiú. A kockásfülű nyúl tiszteletére tavalyelőtt egy miniszobrot avattak Budapesten. Richly Zsolt 1941-ben született Sopronban. Hozzá kötődik a Kíváncsi Fáncki kalandjai rajzfilmsorozat is.

Jelige: Szuzi
Kedves Bizi!

Nyolcadikos lány vagyok, és van egy nagyon-nagyon jó barátnőm. Aggaszt, hogy az utóbbi időben azt vettem észre, hogy a barátnőm viselkedése megváltozott. Szerintem ez azért van, mert valami miatt már nem szeret úgy, mint egy barátnőt. Mintha már nem lennék neki olyan fontos, legalábbis nem úgy, mint régen. Minden változás azóta van, amióta elkezdett másokkal is barátkozni. Most már többször is megtörtént, hogy nem jött el a megbeszélrt időben. Amikor felhívtam, és rákérdeztem, hogy hol van, mert várom, azt mondta, hogy teljesen kiment a fejéből. Nagyon fáj a viselkedése, és sokat sírok miatta, mert nem tudom elképzelni az életem nélküle. Ez azért olyan fájó számomra, mert óvodás korunk óta barátkozunk. Kérlek, adjál tanácsot, mit tegyek, hogy újra a régi legyen köztünk a barátság.

Válasz:

Kedves Szuzi!

Bárhogyan is szeretnéd, sajnos el kell fogadnod a változásokat, mert nehezen lehet visszaforgatni az idő és a történések kerekét, visszacsinálni dolgokat és olyanná tenni a má, mint amilyen régen volt. Bármilyen erős kötelek volt köztetek, bármilyen tökéletes barátságok volt, megváltozott. Megváltozott, mint ahogyan ti magatok is, ki-ki a maga módján. Az elmúlt idő, a különböző élményeitek, ismeretségeitek, a megtapasztaltak, minden hatással volt rátok. Ezek megváltoztattak benneteket, és ezzel együtt változik az is, hogy mit szeretnétek, mire van szükségetek, mit tartotok jónak stb. A barátnőd bontogatja a szárnyait, számára most már nem elég a te egyszemélyes barátságod, meg szeretné jobban ismerni a világot és az embereket. Többre vágyik, mint amit te nyújthatsz neki ebben a pillanatban. Különböen azt is tudnod kell, hogy nagyon ritka az örökké tartó barátság. Minden kapcsolatban, így a baráti kapcsolatban is vannak hullámvölgyek, és az is megtörténik, hogy az emberek más-más irányba indulnak tovább. Ez a szétválási folyamat is fájdalommal jár, hasonlóan, mint a szerelmi szakítás. Nagyon jó lenne, bár biztosan nehéz a számodra, ha hagynád a barátnődöt, hogy bontogassa a szárnyait, ismerkedjen, barátkozzon másokkal is. Ne erőltessd a dolgokat, ne csinálj jeleneteket, nehogy teljesen elforduljon tőled. Ha „igaz” barátnők vagytok, a baráti kapcsolat kibírja ezt a nehéz időszakot, és más, érettebb alapokon folytatódik. Te pedig semmi esetre se búslakodj otthon! Nézz körül, ki az az osztálybeli vagy utcabeli, akivel szívesen és jókat beszélgetsz, aki szimpatikus, és aki viszonzza a barátságodat. Menjtek együtt bicajozni, sétálni, a sportpályára szurkolni, görkorsolyázni stb. Gondolj arra, hogy neked is az a jobb, ha olyanokkal barátkozol, akiknek fontos vagy, és neked is jót tesz, ha bővítetd a baráti körödöt.

Jelige: Végzős
Kedves Bizalmas!

Nyolcadikos lány vagyok, akinek a gondja az, hogy az osztálybeli fiúk állandóan csúfolják! Nem merek szembezállni velük, mert akkor olyan mérges leszek, hogy nekik megyek! Verekedés lesz belőle. Ki van próbálva! Ha meg úgy tesztek, mintha ott se lennének, átnézek rajtuk, akkor még rondábban viselkednek velem. Mit tegyek, hogy békén hagyjanak?!

Válasz:

Kedves Végzős! Nagyon nehéz helyzetben vagy, mert valószínűleg már egy jó ideje tőröd a társaid bántalmazását. Szerintem nagyon nehéz szembezállni azokkal, akiket már sok-sok éve ismeresz, és akik már hosszabb ideje célpontnak tekintenek. Ez a piszkálás, feltételezésem szerint, csak akkor történik, amikor bandában vannak. Ha egyedül van egy-egy fiú, akkor csúfolódásmentes pillanataid vannak. A bandaszellem ráveszi azokat is, akik különben nem ilyen macerálósak, hogy ne maradjanak le a többiektől. Általában azért teszik, mert ha nem csatlakoznak, akkor ők válhatnak célponttá. Szedd össze az erődöt, a magabiztosságodat és magaddal törődjél. Pl. találj olyan elfoglaltságot, amiben jó vagy, sikeres vagy, ez növeli az önbizalmadat, magabiztosabb leszel. Összpontosíts a tanulásra, hisz nemsokára itt a tanév vége és a középiskolai iratkozás. Amit feltétlenül meg kell tenned az az, hogy szólsz az osztályfőnöknek, valamelyik tanárnak, akiben bizalmad van, de ott van

az iskola pedagógusa és pszichológusa, és nem utolsósorban az iskolában működő ERŐSZAKMEGELŐZŐ TEAM. Hogy ki mindenki tagja ennek a nagyon fontos iskolai csapatnak, azt megtalálhatod az iskola hirdetőtábláján. Nekik kötelességük segítséget nyújtani, megvédeni és a továbbiakban megtenni mindent, hogy az iskola mindenki számára biztonságos és erőszakmentes legyen. Segíteni pedig úgy tudnak, ha szóltok nekik, hogy baj van! Ne pazarold az erőszakoskodókra az energiádat és a gondolataidat, inkább próbálj meg változtatni azon, hogy hogyan reagálsz a piszkálódásukra. Amikor piszkálnak, vegyél mély lélegzetet, legyél velük kedves, nevéss velük a hülye csúfolódásaikon, és biztos vagyok benne, hogy meg fognak lepődni, másként fognak a következőben viselkedni veled. Bele is szoktak unni, ha nem érik el a céljukat, azt, hogy kiborítsanak és sírva fakadjál vagy elkezdjél hisztizve vagdalózni. Azt se felejtse el, hogy nemsokára, ahányan vagytok, majdnem annyi felé iratkoztok, és nem kell többé nézned és hallgatnod őket. Mesésk majd – láss csodát! –, hogy még hiányoznak is.

Jelige: Csalódás

Kedves Bizalmas sorok!

Adj tanácsot, mit tegyek! Van egy fiú, aki nagyon-nagyon tetszik! A múlt héten, összeszedtem a bátorságomat és üzenetet küldtem neki! Megírtam, hogy szeretem. Sajnos, nagyot csalódtam a válaszában, mert azt írta, hogy ő most foglalt. De ha akarom, van egy szabad barátja, inkább vele járjak. Nem tudom mire vélni a dolgot, mert amikor találkozunk, akkor a szimpátiám mindig néz. Mit akart az ajánlatával? Miért nem akar velem járni?

Mit tegyek ezután?

Válasz:

Azt hiszem, nincs olyan ember, aki ilyen helyzetben ne érezné magát csalódottnak! De bármennyire is rossz, részben jó és becsületes dolog volt tőle, hogy megmondta, hogy foglalt, és ezzel a ténnyel összhangban viselkedik. Kérdés, hogy te ezt el tudod-e fogadni. Meg tudsz-e ezzel békélni? Viszont nagyon szokatlan dolog, hogy a barátját ajánlja maga helyett. Ez csak az ő éretlenségének és érzéketlenségének a jele. Sokat kell még neki tanulnia az érzelmekről, különösen a szerelemről, mert akkor tudná, hogy a szimpátia és a szerelem nem átruházható. Nem lehet ide-oda tologatni ajánlásra. Ha neked ő tetszik, akkor nem vonzódsz a barátjához. De! Lehetséges, hogy a barátja szimpátiája viszont te vagy, és így akarta felhívni rá a figyelmedet. Arról is gondolkozzál el, hogy eddig hogyan viselkedtél a fiúkkal, talán ő úgy látja, hogy mindegy, kiről van szó, te mindenáron járni akarsz valakivel. Mielőtt újra akcióba lépsz, és szerelmet vallasz valakinek, térképezd fel, hogy szabad-e számodra a terep. És mindig gondolj arra, hogy te hogyan éreznéd magadat, ha az a fiú, akivel jársz, ilyen ajánlatot kapna, mint amelyet te adtál üzenetben a fiúnak. Ugye, nem jó érzés?

Kérdéseikre Bori Mária pszichológus válaszol
e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com

Egészség-tippek

Tinédzserkorban vagy a legegészségsőbb. Csakhogy ez nem azt jelenti, hogy garantált számodra az örök egészség. Ebben az életkorban kell elkezdened változtatni a rossz szokásaidon, hogy minél tovább maradhass egészséges. Íme néhány tanács.

Szeresd a zöldségeket!

A tested meghálálja. A zöldségek egészségügyi előnyeiről számtalan dolgot lehet olvasni, de ami a legfontosabb, tele vannak rostokkal, vitaminokkal és ásványi anyagokkal, ami segíti az **egészséges** szervműködést, az ideális testsúlyt és a jó emésztést.

Véd a bőrödét!

Hagyd a szoláriumot, helyette menj ki 30 percre a napra, de ne felejtse el a fényvédő krémet! Így jelentősen csökkentheted a bőrrák esélyét, miközben **D-vitaminnal** töltöd fel magad.

Csökkentsd a cukorfogyasztást!

Sokan vitatkoztak már arról, hogy a **cukor** mennyire káros. Tény, hogy nehéz figyelmen kívül hagyni a negatív hatásait. Mondj le a **cukros nasikról és üdítőitalokról** annak érdekében, hogy megóvd magad a **cukorbetegségtől**.

Legyél aktív!

Hasonlóan a zöldségfogyasztáshoz, a **mozgásnak** is rengeteg előnye van. Az átlagos kardiogyakorlatokkal megőrizheted az **egészséges testsúlyodat**, csökkentheted a **stresszt**, növelheted az energiaszintedet, javíthatod a hangulatodat, és jobban is alhatsz. Szokj hozzá még fiatalon a **futáshoz, úszáshoz, biciklizéshez** vagy más sporthoz, hogy teljesebb legyen az életed.

Vedd komolyan az alvást!

Lehet, hogy nem meglepő, de sok tini **alváshiánnyal** küzd, aminek **súlyos egészségügyi következményei** lehetnek. Kutatások arra következtettek, hogy az elegendő alvás hiánya érzelmi kihívások elé állíthat, és az iskolában is rosszabbul teljesíthetsz emiatt.

Használj fogselymet!

Persze mindennap **megmosod a fogad** reggel és este, de szoktál használni rendszeresen **fogselymet** is? Tudjuk, hogy a **fogorvosod** mindig nyaggat vele, de hidd el, okkal teszi. Ha minden este rászánsz 1-2 percet, akkor hatalmas különbséget fogsz észlelni az orális higiéniaidban, emellett megelőzi a **foggybetegségek** kialakulását is.

Figyeld, mennyi időt töltesz a gép előtt!

A túl sok internetezés nemcsak a **szemedet** rontja, de az **alvásodra** is negatív hatással lehet. Ezen változtathatsz, ha elalvás előtt legalább egy órával kikapcsolod a számítógépedet.

Reggelizz!

Azt mondják, hogy a **reggeli** a nap legfontosabb étkezése. Ha **egészségesen reggelizel**, az megfelelően feltölt energiával, így könnyebben indul a napod. Ha proteint és szénhidrátot viszel be a szervezetedbe reggel, akkor jobban fogsz tudni koncentrálni napközben.

Igyál sok vizet!

Íme még egy dolog, amit már milliószor hallottál: **Minden nap igyál meg legalább 6 pohár vizet**. Ha hidratált maradsz, akkor az izmaid könnyebben regenerálódnak, és a **bőröd** is szebb lesz. Vigyél magaddal újratölthető palackot, hogy mindig legyen kéznél víz, ha megszomjazol.

Hagyd fel az előkészített ételekkel!

A gyors- és előkészített ételek szinte mindig sok zsírt, szénhidrátot és cukrot tartalmaznak, ezek pedig rossz emésztést, elhízást, akár súlyos betegségeket is okozhatnak. Hagyd fel ezzel a szokásoddal most, és étkezz inkább egészségesen.

Ne cigizz!

Ezt jó okkal vették bele a fejedbe: a **dohányzás** légzési zavarokat, tüdőbajt, rákot, sárga fogakat, rossz leheletet és egyéb problémákat okozhat – a kényelmetlenséget okozótól az életveszélyesig terjedhet a **betegségek** súlyossága. Ne gondold azt, hogy még fiatal vagy, és majd később leszoksz. Ha már most nem törödsz az egészségeddel, akkor később még ennire sem fogsz.

Farmermánia

Skinny, szakadt vagy egyenes szabású? Szabályok, inspirációk és tippek, hogy milyen farmerrel mivel, hogyan és hogyan ne hordj a tökéletes hatás elérése érdekében.

Skinny és straight

Jó, ha van a szekrényedben egy szuperkényelmes és tökéletesen passzoló skinny farmer. Egy csinos felsővel nagyon elegáns, bővebb fazonú blúzokkal vagy ingekkel pedig nagyon vagány. Ha nem szereted a túl szűket, akkor válaszd a kicsit lazább, de még testhez simuló, bokáig érő fazonokat!

Magas derekú és csípő fazonú

Bár télen egy derékig érő farmer sokkal praktikusabb, a super high waist farmerek sokaknak nem tetszenek. Az enyhén magasított fazon mégis jó választás, ha szeretnéd a derekad hangsúlyozni. Tipp: A csípő fazonú farmerek nemcsak kiemelik, de erősíthetik is a domborulataidat, ezért csak akkor válaszd őket, ha nem zavar az egy-két optikai pluszkiló.

Trapéz- és bő fazonok

A bő fazonú farmerek időnként visszatérnek a boltok polcaira. Ha egy kicsit bohókásabb hangulatban vagy, akkor válassz egy bokáig érő baggy fazon, vagy egy felül szűkebb, alul pedig egészen széles trapézfarmert! Tipp: Ha alacsony vagy, akkor ezt a fazonat inkább felejtse el, mert nem annyira előnyös neked.

Színek

Ha farmer, akkor persze elsőre a klasszikus kék szín ugrik be, de azért nem érdemes itt leragadni! Érdekes a sötétkék, a fekete és a fehér is, de ha egy kicsit vagányabb darabokra fáj a fogad, akkor jöhet egy piros, egy bordó vagy egy keki farmer! A színes farmerekhez leginkább a fekete-fehér-sötétkék párosítás ajánlatos.

Ezer méter magasságban, Divčibarén

Aki próbálta, tudja, nyáron is szépek a hegyek, nem csak télen. Hát még tavasszal vagy ősszel, amikor ébred a természet vagy éppen aludni készül!

Síksághoz szokott szemünknek, tudónknak, izmainknak persze nagy kihívás a hegy, így nem csoda, hogy egyre többen utaznak el Szerbia különböző hegyvidéki központjaiba. Télen-nyáron felkapottak az 1000 méter körüli magasságú hegyek, mint a Zlatibor, a Tara vagy a még magasabb Kopaonik, de ezeken kívül még igazán bőven van választék Szerbiában magaslatokból.

Magyarországon kisebb hegyeket találunk, de a Budapesthez közel eső Mátra például igen sok vendéget vonz télen-nyáron.

Mai számunkban a Szerbia középső részén, Belgrádtól délre, kissé délnyugatra fekvő Divčibarera látogatunk el. A mindössze 141 állandó lakost jegyző, szétszórt település a Maljen-hegyen található, 970m átlagos tengerszint feletti magasságon, csúcsa 1095 méter magas. Amikor megérkeznek a turisták, akár több ezren is tartózkodnak a helységben és környékén. Újvidéktől 220, Valjevótól pedig 38 kilométerre van. Éghajlata lágy, télen mégis minimum 4 hónapig át hó borítja a tájat. Az előnyös földrajzi fekvés azt eredményezi, hogy Divčibareig eljut a tengeri levegő áradata, és itt kereszteződik a kárpáti és a pannoni éghajlat. Ezért itt magasabb a levegő jódtartalma, ami jótékony hatással van a légúti szervekre.

A táj elképesztően szép, sétaösvényeket alakítottak ki, így gyönyörködhetünk a tájban, mi-

Erre a mesés helyre egy hídon át vezet az út

közben a fenyőerdőkben mindenféle gombákat találhatunk.

A legnagyobb sípálya a Crni vrhról, vagyis a Fekete-csúcsról vezet. (Nem szabad összetéveszteni a Bor környéki Crni vrh hegygel.) A sípályát 2006-ban az állam tulajdonában levő erdőn keresztül vágott széles sávban alakították ki. A felvonót a Kopaonikról szerelték át, mivel azt egy nagyobb befogadóképességűre cserélték le. A pálya körülbelül ezer méter hosszú, és kétüléses felvonóval van felszerelve.

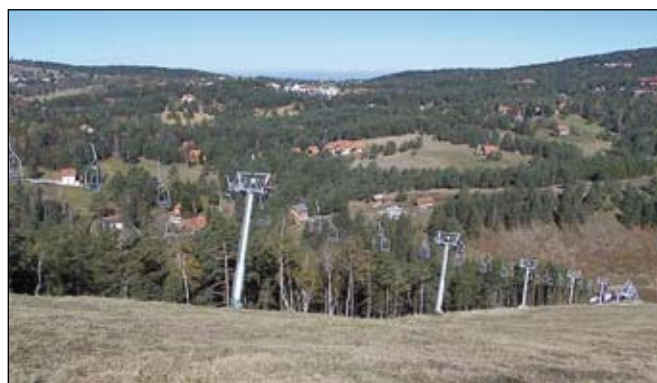
A közelben található Szerbia egyik legnagyobb vízése, a Skakalo. Nehéz megtalálni, még nehezebb megközelíteni. Nincs messze a kövesúttól, mindössze 10-15 percnyire, de az odavezető út kimondottan meredek. Persze vannak kevésbé megterhelő kilátók is, melyeket irányadó táblák segítségével közelíthetünk meg.

A felvételek alapján meggyőződhetek, hogy Divčibare kiváló úti cél lehet télen-nyáron.

N-a

Kilátás a Crni vrhról

Sípályákból nincs hiány

A Skakalo-vízesség, Szerbia egyik legnagyobb vízesség

Szemet gyönyörködtető téli táj

Őrizd az egészséged zenével!

A zene nagy hatást gyakorol a lélekre és a szellemre, kimozdít a lehangoltságból, elűzi a stresszt, és orvosolja a koncentrációs vagy alvászavarokat. A zene szervezetünkre tett hatása több tényezőtől is függ: ezek közé tartozik a zenei műfaj, a hangmagasság, a ritmus, a hangszerek és természetesen a hallgató személy alkata, érzékenysége, felfogóképessége, temperamentuma vagy zenei kultúrája. Tudományos munkák kimutatták, hogy a klasszikus zene az emberi méltóságot, az életbe vetett hitet stimulálja, a romantikus muzsika pedig álmódosításra, képzelődésre készíteti az embert.

Rég ismert tény, hogy a dallamos zene kikapcsolódást hoz, észrevétlenül is feszültséget old a szervezetben. Biztosan te is sokszor tapasztaltad, hogy egy induló vagy táncritmus zenéjére lépéseinket is sokszor akaratlanul ehhez a ritmushoz igazítjuk. Egy zenedarab hatása azonban nem merül ki abban, hogy lábunkat gyorsabban vagy lassabban mozgatjuk. A pulzusunk az, amely kifejezi a mélyebb biológiai hatásokat is. Egy igen gyors ritmusú zene pulzusunkat 22 százalékkal, légzésünket pedig 50 százalékkal is megemelheti, míg egy lassú ritmusú, szomorú zenedarab a normális alá is viheti ezeket az életműködéseket.

A meditációs zene ellazít, a tenger hullámai és a vízcsofogás megszabadít a napi terhektől, a csivitelő madarak nyugalmat árasztanak, a békabrekegés jókedvre derít.

A zongora, a cselló, a hegedű, az orgona, Mozart és Bach művei békességet hoznak, a gregorián dallamok mitikus élményekhez segítenek minket! Nagyon fontos, hogy ha a zene jótékony hatását kívánjuk élvezni, akkor az soha ne legyen hangos!

Milyen zenét hallgatsz?

Valószínűleg mindenki hallott már azokról az előítéletekről, amelyek bizonyos zenei stílusok kedvelőivel kapcsolatban merülnek fel egyes emberekben, pl. a legtöbben váltig állítják, hogy a metálrajongók agresszívak és tipikus „rosszfiúk/rosszlánycok”, a klasszikus zene hívei pedig a „mama kedvence” kasztba tartoznak. Mennyi igazság van ezekben az elméletekben? Egy kutatás során különböző zenei stílusokban mozgó emberek személyiségét tesztelték, s igen meglepő eredmények születtek. Lássuk tehát a csoportok legjellemzőbb személyiségjegyeit:

Rap: nagy önbizalommal rendelkeznek, nyitottak, keresik más emberek társaságát, a feltételezésekkel ellentétben nem feltétlenül agresszívak.

Indie, rock, metál: viszonylag alacsony az önbecsülésük, kreatívak, intellektuális beállítottságúak, hajlamosak a passzivitásra, kíváncsiak, szabad szelleműek, hajlamosak a nyugtalanságra, a türelmetlenkedésre.

Jazz, soul és blues: magas az önbecsülésük, kreatívak, nyitott, társaságkedvelő egyéniségek, rámenősek, magabiztosak, szabad szelleműek, intellektuális beállítottságúak, nyitottak az új élményekre.

Country, népzene: motiváltak, szorgalmasak, hagyománytisztelők, konzervatívak, nyitottak, társaságkedvelők, érzelmileg stabilak.

Pop, trendi slágerek: magas önbecsüléssel rendelkeznek, a szokások, tradíciók hívei, motiváltak, szorgalmasak, nyitottak, társaságkedvelők, konzervatívak, őszinték.

Klasszikus zene: magas önbecsülésűek, kreatívak, zárkóztak, szabad szelleműek, kifinomultak, kíváncsiak.

KÉSZÍTSD EGYEDÜL!

Valentin-napig elkészül

Ha van kivel ünnepelni, ha nincs, íme egy ötlet, ami Bálint-napig, február 14-éig megvalósítható. Szokásos Valentin-napi ajándéknak számít a csokoládé, de egy saját készítésű doboz sem utolsó ötlet. Az egyszerűség kedvéért érdemes olyan kartont választani, amelynek mindkét oldala mintás, így a kész doboz kívülről mutatós lesz.

Lépésről lépésre:

1. A kétoldalas karton hosszabbik oldalából 2 db 5 cm és 2 db 3 cm széles csíkot le kell vágni. A szélesebb lesz a doboz aljának oldala, a keskenyebb pedig a doboztető oldala.

2. Szívsablont a doboz tetejéhez: Egy A/4-es nyomtatópapírt félbe kell hajtani, és a hajtott élnél felrajzolni a fél szívet, kivágni, széthajtani. Szabad kézzel is meg lehetne rajzolni a szívformát, de ezzel a technikával a hajtott élre szimmetrikus szívet kapunk.

3. A kétoldalas kartonból kétszer ki kell vágni a doboz tetejét.

4. Szívsablont a doboz aljához: Ha több dobozt szeretnénk használni, akkor érdemes egy harmadik másolatot is készíteni a doboz tetejéhez használt szívsablontól, mert a doboz aljához ezt a szívsablont kicsinyítjük le. A hajtás mentén újra össze kell hajtani, és 3–5 mm-rel lekicsinyíteni a formát. Ugyancsak a szimmetria miatt célszerű így készíteni a kisebb szívformát.

5. A kétoldalas kartonból kétszer ki kell vágni a doboz alját.

6. Mielőtt összeragasztanánk a doboz részeit az első lépésben levágott szalagokból, fél centit fél kell hajtani, és fél centi szélesen „be-rojtozni”. Ezzel a technikával bármilyen ívhez könnyen rögzíthetjük a doboz oldalát.

7. Összeragasztás: A kivágott kisebb szívhez a szélesebb oldalt ragasztjuk. A kivágott szív alját fél centi szélesen a kontúr mentén beragasztózzuk. Attól függ, hogy a színe vagy a visszája a papírnak, hogy mi milyenre

szeretnénk a doboz külsejét. A doboz oldalát a hajtott éllel a szív formájúra vágott kartonhoz illesztjük, és a rojtokat a ragasztóba nyomkodjuk. Egy levágott csík nem lesz elég, ezért némi átfedéssel a másiktól is kell egy kis darab. Ezután a másik, azonos nagyságú kartonszívet a rojtos oldalra ragasztjuk, és ezzel azokat eltakarjuk. Ugyanígy kell eljárni a doboztetővel is, csak a nagyobb szívkartonhoz kell ragasztani a keskenyebb oldalszalagot.

Száradás után már csak finom csokoládé kell a Valentin-napi dobozhoz, amit minyonpapírba csomagolhatunk.

Itt a farsang, áll a bál!

Busók Mohácson

A farsang a télbúcsúztató ünnepeink egyike, sajnos sokszor tartanak farsangi mulatságokat már a böjti időszakban, mert nem tudják, hogy mettől meddig is van ennek az ideje. A régi kalendárium meghatározása alapján a farsang vízkereszt napjától, vagyis **január 6-ától egészen hamvazószerdáig tart, ami idén február 26-ára esik.** Bár ez az időszak a télbúcsúztatásé és a víg mulatozásé, a régi közösségek rendszerint a farsang utolsó napjait ülték, ünnepezték meg, ekkor égették el a telet jelképező bábut és várták, hogy végre eljőjön a tavasz és vége legyen a hosszúra nyúlt télnek. Igaz, hogy a farsang szó nem magyar eredetű, de a megőrződött szokások, a régi télbúcsúztatók a magyarság legősibb hagyományait vitték bele.

Régen vízkeresztől hamvazószerdáig tartott a bálszezon, amikor a hajdon lányok számára megnyílt a lehetőség, hogy ismerkedjenek, és talán rátaláljanak jövőbelijükre.

Farsangi rímfaragó

Írd a hiányos sorok végére a megfelelő rímeket! Készíts illusztrációt a kiegészített vershez!

Szól a zene, áll a bál,
Krémet kever a

Van itt óriás, és van törpe,
Alma, szőlő, dió,

Van itt sárkány és boszorka,
Főnyeremény lesz egy

Álarcodat ha leteszed,
Megeheted

A legszellemeőbb rímek szerzője könyvtalomban részesül. Az ötleteket február 13-áig várjuk postacímünkre: Jó Pajtás (Farsangi rímfaragó), 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1. vagy a jopajtas.szerk@magyarso.rs e-mail címre.

A lakodalmakat is főként ilyenkor tartották, ahol pedig nem volt igazi esküvő, ott „állakodalmat” rendeztek, ezekkel kínálják meg a idegenforgalmi látványosság.

A busójárás eredetileg házról házra járó termékenységvarázsló szokás volt. A magyar hagyományra nem voltak jellemzőek a faragott, nagy maszkok, inkább korommal kenték be az arcukat, vagy papírból, bőrből készítettek álarcokat.

Gyakori volt a farsangi időszakban, hogy beöltöztek, megjelenítettek lovat, gólyát, medvét, ijesztgették a lányokat.

Égész farsang idején sokan álarcot viseltek. A fiatalok ezenkívül különleges ruhát, jelmezt öltöztek, és abban járták végig a falvak utcáit. Alakoskodtak, köszöntőt mondtak, hogy abban az évben is jó termésük legyen a gazdáknak vagy elkerülje őket az állatvés, esetleg az aszály.

A szokások egy részét több helyen ma is évente fenntartják. A farsang jellegzetes étele a fánk, illetve a disznótoros, ezekkel kínálják meg a háziak a vendégeket. A manapság elszaporodó fesztiválokon ezekből a finomságokból is kaphatunk kóstolót.

Az egyik legismertebb magyarországi farsangi rendezvény a mohácsi busójárás, melyben sajátos jelmezebe öltözött emberek lepik el a várost. Tőlünk nyugatra, Velencén át egészen a dél-amerikai Rio de Janeiroig a karneválok a jellemzőek és népszerűek. Nálunk, Vajdaságban az egyszerűbb farsangi felvonulások a legjellegzetesebbek: Ittabén, Temerinben, Zentán, Kisgyejen és más helységeken is változatos jelmezekbe bújva felvonulnak az utcákon, zajt csapva, mulatozva úzik a telet és köszöntik a tavaszt.

Mikor van húshagyókedd, hamvazószerda és torkoscsütörtök 2020-ban?

Húshagyókedd – 2020. február 25.

Mozgó egyházi ünnep, mindig 47 nappal előzi meg a húsvétot, a „farsang farkának” utolsó napja. A farsang utolsó napját jelölő húshagyó elnevezés a böjti, a böjti étkezés kezdetét jelenti.

Hamvazószerda – 2020. február 26.

Húshagyókeddet a hamvazószerda követi. Hamvazószerda 2020-ban február 26-ra esik. Minden évben mozgó dátum ez is, a legkésőbbi időpontja március 10-re eshet. Mindig attól függ, hogy mikor van húsvétvasárnap. Ettől a naptól kell visszazámítani negyven napot, s így állapítható meg a nagyböjti időszakának kezdete, hamvazószerda.

Torkoscsütörtök – 2020. február 27.

A hamvazószerdát követő napon (az egynapos böjti után) a böjtöt felfüggesztik, hogy a farsangi maradékot elfogyaszthassák. Ennek a napnak zabáló-, torkos- vagy tobzódócsütörtök a neve.

Csupán jó ötlet kell a farsangi jelmezhez! Íme a szíami ikrek és öreganyjuk (a Jó Pajtás archívumából)

Harisnyás Pippi

Kis indiánfiú

Jelmezötlet lányoknak:

Királylány, hercegnő, grófnő, hastáncos, virág- vagy évszaktündér, jó vagy rossz boszorkány, indián lány, táncosnő, Harisnyás Pippi, Hóféherke

Jelmezötlet fiúknak:

lovag, királyfi, varázsló, cowboy, indián, szuperhős

Jelmezötlet mindenkinek:

kertész, bohóc, orvos, pillangó, medve, katicabogár, teknős, madár, fa, virág, mehecske, macska, kutya

Milyen a természeted?

Van, akivel mindenki könnyen kijön, és van, aki mindenkit az örületbe kerget. A tesztből megtudhatod, hogy te milyen vagy.

Minden állítás után három lehetőség közül választhatsz: igen (3 pont), néha (2 pont), nem (1 pont).

Bele tudom magam képzelni mások helyzetébe.

Mindig meghallgatom mások problémáit.

Figyelek arra, hogy véleménynyilvánításommal ne sértsek meg másokat.

Konfliktusban képes vagyok kompromisszumokra.

Ha valaki bajban van, szívesen segítek, és mindenben támogatom.

Próbálok mindig igazságosan bánni másokkal.

A csapatmunkát többre értékelem a stréberségnél – szerintem csak így lehet valaki sikeres.

Tiszteletben tartom mások véleményét, még ha nem is értek vele egyet.

Általában nyitott, könnyen kezelhető vagyok, akivel könnyen kijönnek.

El tudom fogadni, hogy valaki másképpen végzi a feladatait, mint én.

Meg tudok bocsátani azoknak, akik igazságtalanul bántak velem.

Először mindenkiben megbízok.

Sikereimről és eredményeimről nem beszélek sokat.

Ha valaki bajban van, azon töröm a fejemet, hogy hogyan segíthetnék.

Szeretem megoldani és nem megkerülni a konfliktusokat.

Értékelés:

15 és 19 pont között: Nehezen vagy kezelhető.

Saját véleményed és elvárásaid mindig előtérbe helyezed. Nagyon fontos számodra, hogy mindig igazad legyen, és megvalósíthatod az elképzeléseid. Mások számára gyakran önzőnek, haragtartónak és önféjűnek tűnsz. Nehezen viseled, ha valami nem az elképzeléseid szerint alakul. Persze ez problémákkal jár, hiszen kevesen fogadják el, a legtöbben inkább ellentámadásba lendülnek. Gondolkozz el azon, hogy a „Mi az, amit szeretnék?”

alapkérdéshez nem kellene-e hozzátenned egy másikat is: „Mi az, amit a másik szeretne?” Ez még nem jelenti azt, hogy rögtön fel is kellene adnod az elképzeléseid, csak azt, hogy ki kell tágítanod a látóköröd. A sikerekhez egyaránt szükséges, hogy a többi embert elfogadd és komolyan vedd.

20 és 33 pont között: Erős a belső ellenállásod.

Az érzékenységed átlagos, mégis gyakran viselkedsz szélsőségesen. Két ellentétes erő munkál benned: néha nagyon nyitott vagy mások felé, és elfogadod mások igényeit, vannak viszont olyan pillanatok, amikor felülkerekedik a dühös belső éned. Ilyenkor önféjű, követelőző leszel és gyakran megbántasz másokat. Általában sikerül ismét együttműködnöd és elfogadnod a többi embert, viszont még javítanod kellene viselkedéseden. Ha úgy érzed, hogy a gyengéidet támadják, lehet, hogy csak pozitívan viselkedsz a most még nehéznek tűnő szituációkban, és akkor biztosan sikerülni fog a valóságban is leküzdeni a belső ellenállást.

34 és 45 pont között: A béke angyala

Mindenkivel képes vagy megtalálni a hangot. Különösen fontos neked, hogy békés és nyugodt hangulatban élj. Ezért hajlandó vagy kompromisszumot kötni és saját igényeid a háttérbe szorítani. Még arról is lemondasz, hogy saját sikereidről beszélj, hiszen az együttműködés fontosabb neked, mint az egyéniséged. Gyakran játszol közvetítő szerepet, mert képes vagy elsimítani az ellentéteket. De vigyázz, nehogy fontosabbnak érezd mások igényét a sajátodnál! Viselkedésed arra enged következtetni, hogy lelkileg nagyon erős vagy, így mindenkivel igazságosan tudsz bánni.

Skandináv rejtvény

GRAMM	A POÉN 1. RÉSZÉ VITÁZIK AZ ÁRROL	CICKA-FARKI!	FÁS TERÜLET ÁRASZTÓ	EME ...CROFT, FILMCIM	TALISKÁN SZÁLLIT KEREK SZÁM	A MÚLT IDŐ JELE						
TAPASZTALT ELALTAT												
A PARK FELE!	VÍVÓ-FEGYVER AZONBAN			ZORRO JELE NYÁJAT HAJTÓ	FILMES FORGATÓ-CSOPORT							
VERSET ISMERO			ASZTÁCIUM ANGOL NÉVELŐ	KÖTŐSZÓ NÉMÁN SUGÓ!								
FÉRFI-NÉV		TONNA HORVÁT ANTAL	NAPSZAK OXIGÉN	SZEP ERNO MŰVE ELME-SPORT	NÉVELŐ THOMAS NEMET IRO V.	HÁZASIT A MŰCSARNOK RÉSZÉ	KÉRDŐ-SZÖCSKA NULLA	REPED A TÓ JEGE				
KNOCK OUT AZ OKOLVÍVÁSBAN	A POÉN 2. RÉSZÉ											
FÜZŐ EGYNEMŰ BETŰI KELET	TILTÓSZÓ RENDKÍVÜLI ROVIDEN			EZ IDŐSEBB, ROVIDEN	GYÜMÖLCS ÁTNYÚJT							RÓMAI 1 MORZE-JEL
			NŐI NÉV ZAMBIA		HÍM SERTÉS OLASZ-ORSZÁG				ETELKA SPANYOL AUTÓJEL			
KÁRTEVŐT KIPUSZTIT	Ú								NETALÁN TÁN			

Jó kérdés

- Miért keverik az oroszok balra, az amerikaiak jobbra a kávé?
- Hogy elolvadjon benne a cukor.

Évszakok

- Sorold fel az évszakokat! – szólítja fel a tanító néni Pistit.
- Tavasz, nyár, ős, tél és... – mondja a gyerek.
- Mit akarsz még mondani? –
- ... és a szünetidő! – vágja ki Pisti.

Nem tudja

- Tegnap 100, ma pedig 200 dinárt kértem anyukámtól – mondja Jenci a barátjának.

- És mit csinálsz azzal a pénzzel? – kérdezi a barát.
- Nem tudom, mert anyu nem adott egy vasat sem...

Tudja, mit szeretne

- Mit szeretnél jobban, fiacskám: a sarki cukrászdában tortát enni vagy az állatkertbe menni?

- Tudod mit, anyu: tortát enni az állatkertben.

Hangversenyen

- Ez az ember engem Jósikára emlékeztet.
- De hiszen Jóska nem hegedűművész!
- Miért, ez itt talán az?

Gyanús!

- Kovács anyuka, az ön fia hosszabb idő óta nem jár az iskolába – mondja az osztályfőnök a fogadóórán.

- Nem létezik, hiszen minden reggel elkísérem.

- Elhiszem, de a tanítás délután van...

Pisti reménykedik

- Nem zavarja Eta néni, ha hegedülök? – érdeklődik Pista a szomszédaszszonyánál.

- Jaj, Pistikém, dehogynem zavar – hangzik az őszinte válasz. Mire Pisti:
- És nem mondaná meg ugyanezt az apukámnak?

Földrajzórán

- Mit tanultunk a múlt órán? – kérdezi a tanár.

- A Föld forgását – válaszolja Jancsi.

- Na és, Jancsi, forog a Föld?

- Szerintem nem – mondja Jancsi. – Mert ha forogna, már rég elszédültünk volna...

Ki volt a tettes?

- Ferkó, nem tudod, ki ette meg a mára sült torta felét?
- Én nem! – szabadkozik a gyerek.
- Jó, akkor kérsz egy szeletet a maradékból?
- Jaj, anyu, nem bírok többet enni...

Micsoda különbség!

- Mi a különbség az elefánt és a légy között?
- ?
- Az elefánton lehet légy, de a légyen nem lehet elefánt!

A kis takarékos

Lali nagy örömmel jelenti be az apjának:

- Apu, megtakarítottam néhány száz dinárt!
- Hogyhogy, fiacskám?
- Hát... ma sokkal kisebb ablakokat törtem be a labdával, mint a múltkor...

Ez aztán bátorság!

Gyurka lelkendezve dicsekszik Bandinak:

- Most aztán alaposan megmondtam a véleményemet annak a beképzelt és verekedős Pistának.
- Ne mondd! – csodálkozik Bandi. – És nem lett belőle semmi baj?
- Nem – feleli Gyurka. – Amikor Pista dühös lett, letettem a telefonkagylót.

Okos kutya

- Képzeld, milyen okos kutyám van: csak rágott ételt eszik!
- És ki rágja meg neki?
- Ő maga...

Szerénység

- Palkó, egyedül fogtad ezt a nagy halat?
- Ó, dehogy! Két giliszta is segített...

Csodahal

- Milyen halat fogott Pista?
- Csodahalat!
- Hát az meg milyen?
- Akárhányszor mesél róla, mindig nagyobb és nagyobb lesz...

Miért?

- Miért tartják az oroszánt ketrecben?
- ?
- Akváriumban megfulladna...

És körülbelül?

- Tudod Kati telefonszámát?
- Nem.
- Még körülbelül sem?

Dolgozatíráskor

- Mondd, Nandi, hányadika van ma? – kérdezi Robi a padtársát.

- A dátumot nem kell felírni a füzetbe – mondja a fiú.

- Tudom, de mégis szeretném, hogy valami pontos legyen a dolgozatomban...

Megfelelő ajándék

- Nem tudom, mit vegyek a nővéremnek születésnapjára – sopánkodik Feri.

- Van pénzed? – kérdezi tőle a barátja.

- Sajnos nincs – mondja Feri. Mire a barátja:

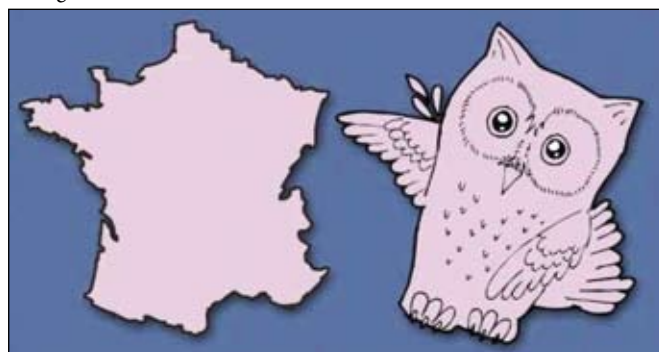
- Akkor küldj neki egy névtelen szerelmes levelet!

Nem

Béla bácsinak csörög a telefonja. Felveszi:

- Jó napot, uram, most egymillió forintot nyerhet, ha minden kérdésünkre nemmel válaszol. Készen áll?

- Igen...

Felismered, melyik ország rejtőzik a bagoly vonalai alatt?
 Ha nem, eláruljuk: Franciaország

Jó kis kérdés! Tudod-e a választ?

Ha a szabadban áll télen az autó, az első és hátsó szélvédőjén kemény, nehezen eltávolítható jég képződik. Az ajtók ablakain a jég puhább és porhanyósabb. Miért?

A szélvédőkön azért keményebb a jég, mert ezek hidegebbek a többi ablaknál. Téli éjszakákon azért hűlnek le jobban az ablakok, mert több hőt sugároznak ki, mint amennyit a környezetükből kapnak. Az ajtók függőleges ablakai elsősorban a környező fáktól, házaktól és a földtől kapják a hőt. Ezek viszonylag melegek. A ferde szélvédőkre főként az égből érkezik a – sokkal hidegebb – hősugárzás. Ezért a szélvédők gyorsabban lehűlnek, mint az oldalsó ablakok, és gyorsabban hízik meg rajtuk a levegőből kicsapódó jég.

Játék összetett szavakkal

A pontok helyére ugyanazt a szót illesztve minden esetben értelmes, összetett szót kapunk. Melyik ez a szó?

a) kamasz	c)barát
utó	hét
hős.....	jutalom
reform.....	kiadó
csecsemő	kereskedő
b)forrás	d) eset
törés	fészek
szóró	jelző
év	kár
másolat	oltó
	vész

Szóbarkácsolás

- Új szót kapsz, ha ékezetet teszel a magánhangzóra. Próbálgatod is hasonló szavakat kitalálni!
rak, hat, mez, bal, nyel, bab
- Megadtunk 11 szót. A feladat: minden szóból kivenni egy betűt úgy, hogy a maradék is értelmes legyen.
kiséret, perec, platina, székhely, ügyelet, hajtó, feleség, párta, mérleg, keret, bunda

Híres emberek vezetékneve

ospicas
ggrei
omten
erndmbart

Rakd ki a neveket helyesen, és találd meg azt a nevet, amelyik kakukktójas, vagyis nem illik a többi közé!

Játsszunk mást!

Mire való?

Ezt a játékot akkor jó játszani, amikor nem lehet kint tartózkodni. Kettőn is játszhatjátok, de ha többen vagytok, még szórakoztatóbb. Minden játékosnak azonos számú papírszeletke és egy írószerszám kell. A papírokat rakjátok két kupacba. Az egyik kupacban lévő papírokra ilyen kezdetű szöveget írtok: Mire való a... – a pontok helyére bármilyen tárgy neve kerüljön. A másik kupacban lévő cetlikre pedig a következő szöveget írtok: Arra, hogy... – a pontok helyére írtok oda a tárgy használatát. Ha az írással megvagytok, hajtogassátok össze a papírszeleteket és jól keverjétek össze mindkét kupacot. Sapkát vagy dobozt is felhasználhattok erre, ezek híján egy-egy zacskó is megfelel.

Ezután kezdődhet a játék. Mindenki húz egy-egy cetlit a kupacokból. Először onnan, ahol a tárgyak vannak, aztán onnan, ahol a használatuk. Mindkettőt felolvassa. Persze ilyesmik lesznek hallhatók: Mire való a kerékpár? Arra, hogy ropogásra süssük.

A nevetés garantált. Jó szórakozást!

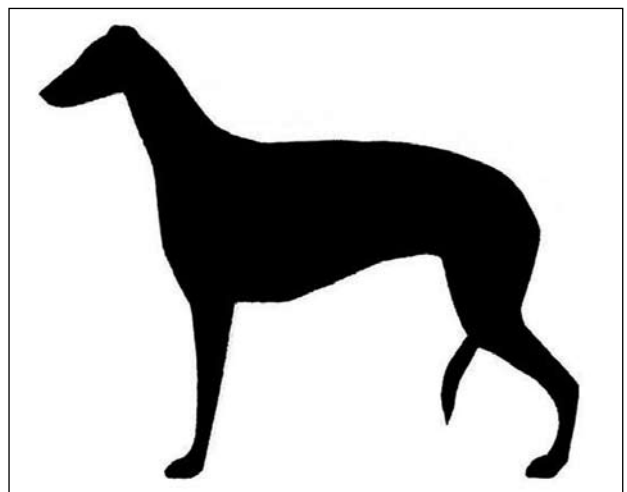
Szólásmagyarázat

Rázza a rongyot

A szólás azt jelenti, hogy aki rázza a rongyot, az adja az előkelőt, nagyozni próbál. A szólást rosszálló értelemben és olyan emberekkel kapcsolatban használják, akiknek az anyagi vagy társadalmi helyzetük nevelés ellenében van azzal, hogy gazdagnak vagy előkelőnek akarnak mutatkozni. A szólás keletkezésének a megértéséhez a rongy szó vezet el. Rongyból, szegényesebb anyagokból készültek azok a ruhák, amelyeket a parasztlányok és parasztasszonyok viseltek régen, viszont a szegényes öltözetükhöz nem illő módon riszalták a derekukat, rázták a farukat.

Az a nő, aki így illegette, kellelte magát, rázza a szoknyáját, amely hitvány rongyból készült. Ebből alakult ki a szólásnak az értelme, azaz, hogy szegényes valaki, mégis nevelésesen kelletti magát.

Felismered, melyik kutyaajtát ábrázolja az árnyékkép?

(Megoldás:
Szobarkácsolás – 1. rak, hat, mez, bal, nyel, bab 2. kísért, per, patina, székel, ügyel, hajtó, feleség, párta, mérleg, keret, bunda
Játék összetett szavakkal – a) kor b) fény c) könyv d) tűz
Híres emberek vezetékneve – A vezetéknevek a következők: Picasso, Grieg, Monet, Rembrandt. Grieg nem illik bele a listába, mert ő zeneszerző, a többiek pedig festők.
Felismered... – agár)

Jusztika igazsága

Mindig van, akinek rosszabb

El sem tudjátok képzelni, mennyire megkönnyebbültem. Nem is tudom, elmondjam-e, ami történt, mert még nem teljesen biztos a siker. Na mindegy. Úgysem tudom magamban tartani. Tehát... Kiirtottuk őket! Jól megkapták! Az én véretem bizony soha többet nem szívják az undok kis disznók! Természetesen a tetvekről beszélek. Anya addig ijesztgetett a hajnyírással, hogy bizonyára ők is berezeltek. A sok fésülgetés, hajmosás végre meghozta gyümölcsét. Még Mami is elszántan „küzdött”. (Köztudott, hogy már nem lát olyan jól, így voltak olyan esetek is, amikor kijelentette, hogy biztos nincs már semmi a hajamban, anya pedig a következő „fésűkúra” alkalmával legalább harmincat kiszedett.) Öröömöm azonban mégsem felhőtlen. Először is: majdnem egy egész hetet kimaradtam a suliból. Ez önmagában nem nagy baj, sőt egyenesen szuper, de a házi feladat felhalmozódott mennyisége elviselhetetlen. Andrea szerencsére eljött hozzám, mondta, hogy nem maradtam le semmiről, és jobbulást kívánt. (Nem szóltam neki a tetvekről.) Különben ő a legjobb barátnőm az osztályban, de még neki sem mondtam el a dolgot Ádámmal. Igazából mindenről beszélgettünk, kivéve erről. Mintha akarattal kerülne a témát. Fogalmam sincs, hogy foglalkoztatják-e a szerelemmel kapcsolatos dolgok. Mindketten visszahúzódnak vagyunk, nem is csodálom, hogy nem merünk ilyen dolgokról beszélni. Amúgy a szűkebb baráti körömben szintén nem foglalkozunk ilyesmivel. Na, majd egyszer. Viszont most azt akarom elmondani, hogy mi történt velem szombaton. Gondolataimba mélyedve lépegettem, amikor hirtelen egy ismerős alakot pillantottam meg. Olyan kilencévesforma kisfiú volt, kopottas ruhában. Hol is látam már?... Dani! Hasított belém a felismerés. Ugyan mit kereshet a város központjában? Egyedül... Azután megláttam a kezében himbálózó szatyrot. Hirtelen eszembe jutott, hogy Dani családja szegény, ráadásul nem is foglalkoznak vele a szülei. (Mamiékkal szemben lakik, és gyakran tesz náluk látogatást a testvérével együtt.) Amikor aznap reggel megpillantott, szégyellősen lesütötte a szemét. Igyekezett úgy tenni, mintha nem ismerne fel. Látszólag zavarban volt. Én nem értem a dolgot, ő pedig egyre közelebb ért. A kérdés már kicsúszott a számon, és nem bírtam visszaszívni:

– Szia, Dani! Mi járatban erre felé?

– Hát... Voltam ebédért. Az ingyenkonyhán.

Azzal lesütötte a szemét. Tudtam, hogy most gyorsan kell válaszolnom. Az agyam lázasan dolgozott. Mit mondjak?

– Tényleg? Mi jó van ma ebédre?

– Hát, szárma...

– Szárma? Nahát! Nagyon szeretem a szármat! Tudod mit? Hazafelé én is hozok ebédet az ingyenkonyháról. Azt hallottam, hogy ott nagyon finomat főznek.

Dani pedig nem szólt semmit, csak csodálkozva nézett rám. Látszott rajta, hogy nem érti, mit keresnek én az ingyenkonyhán, mikor otthon is kapok ebédet. Csak állt ott, és nézett. Rájöttem, hogy ha nem szólalok meg, az örökkévalóságig ott fogunk ácsorogni. Így aztán mondtam neki, hogy sietnem kell, mert megyek vízért, és gyorsan elkészöntem. Útközben azon gondolkodtam, hogy mennyire el van keveredve az emberek többsége a saját gondolataival, köztük én is. Észre sem vesszük, hogy valakinek sokkal rosszabb, mint nekünk. Magyarazok itt az igazságtalanságról, a szerelemről meg a tetvekről, miközben ez a kisfiú saját magának kell, hogy megszerezze az ebédet, mert otthon nem kap semmit. Dani még régen mesélte Maminak, hogy őt az anyukája a születésekor nem akarta „megtartani”. „A földhöz vágott anyám. Olyan volt az arcom, mint a térkép. Nagyon sokáig kellett kengetni. Mert én nem kötöttem anyámnak” Dani kiegészítő iskolába jár. Mami szerint normális képességű gyerek, és azt kérdezte tatától, hogy miért kell mégis oda járnia. „Rendes iskolában csúfolnák” – válaszolta tata. Ez igaz. Az osztályomban is van egy szegényebb családból származó lány. A fiúk néha annyira csúnyákat mondanak neki, hogy majdnem elkezdek sírni. Hát nem tudják, hogy neki mennyire nehéz? Az ilyen gyerekekkel nem is foglalkoznak a szülei. Nincsenek rendes tankönyveik, füzeik se. Általában őket csak az érdekli, hogy megkapják a gyerekek után járó segílyt, amit aztán elkölthetnek cigarettára... (Jobbik esetben csak a felnőttek.) Természetesen biztos vannak kivételek, de én még egyet sem találkoztam. A gyerekeket is kihatározzák, mert szégyellnek elmenni az ingyenkonyhára. Erre Dani az élő példa. Fogalmam sincs, mit tehetnék érte. A lánnyal aki az osztályunkba jár, igyekszem rendes osztálytársként bánni. De vajon elég ez? Hiába, nem tudunk segíteni mindenkinek. Ilyenkor mondja Mami, „hogy az ember csak magára számíthat.”

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Fejtsd meg a következő talalós kérdést: **Ki beszél a világ minden nyelvén?**

A helyes választ legkésőbb február 13-ig küldd el címünkre. Levélcímünk: **Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad.** A választ

elküldheted a **jopajtas.szerk@magyarszo.rs** e-mail-címünkre is. A neved mellett írd meg az iskolád nevét, az osztályt és a laccímédet.

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

82+79(02.053.2)

ISSN 0350-9141

COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság Autonóm Tartomány

Magyar Nemzeti Tanács

Vajdasági magyar gyermeklap

- Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Igazgató: **Ókrész Rozália** ■ Főszerkesztő: **Varjú Márta** ■ Felelős szerkesztő: **Török Erna** ■ Grafikai szerkesztő: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Tóth Eszter**
- Állandó munkatársak: **Bori Mária, Herédi Károly, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■ Telefon: 021/457-100 ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza
- Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: plasman@magyarszo.rs ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás-előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben)
- Készült a Magyar Szó Lapkiadó Kft. Nyomdájában, Újvidéken ■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs